DARBININKAS

LII NR. 61 — SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. — ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 19, 1967 — 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 — 10 CENTŲ

Tarp rytų ir vakarų plečias mainai, gausėja šnipai

Sovietų diplomatų bent pusė šnipai, kai kuriose atstovybėse iki 80 proc. Per 2 metus Vakaruose išaiškinti 107 toki šnipai

MAINAI, kurie baigėsi grobimu

Londoną rugsėjo 16 sukrėtė žinia apie Anglijos ir Sovietų konfliktą dėl Sovietų atstovybės mėginimo pagrobti asmenį tiesiai iš gatvės ir išvežti į Maskvą. Policija gavo žinią, kaip keli asmens įstūmė į automobilį žmogų, šaukiantį policijos pagalbos. Pastebėtas automobilio numeris rodė, kad tai Sovietų atstovybės darbas. Policija automobiliais užstojo taką aerodrome sovietiniam lėktuvui, kuris jau rengėsi pakilti, ir iš lėktuvo išsivedė Vladimirą Tkačenko, 25 metų, fiziką, kuris studijavo Anglijoje pagal mainų programą. Išsivestasis sakėsi policijai, kad jis nenorėjęs grįžti į Sovietus, prašėsi globos.

Sovietai aiškino, kad tas sovietinis pilietis ligonis; kad jo sveikatai būtinai reikalingas savasis kraštas; kad atstovybės gydytojas jam davęs švirkštą, bet tiktai nervam nuraminti. Sovietai protestavo prieš Anglijos policijos įsikišimą. Anglija protestavo prieš Sovietų grobimo pastangas.

Konfliktas baigėsi taip staiga, kaip buvo prasidėjęs: pagrobtasis pareiškė kitą dieną, kad jis grįš į Sovietus.

Įvykis Londone panaujino nesenus įspūdžius po žinios apie Pietų Afrikoje rugsėjo 9 suimtą sovietų šnipą Loginov, kuris išdavė savo bendradarbius 23 kraštuose. O C. L. Sulzbergerio (NYT) rugsėjo 13 įspėjimas apie pagausėjusius sovietinius šnipus įgijo ypatingos prasmės.

ATSTOVYBĖS IR MAINAI — šnipų kanalai

Sovietiniai šnipai — sako Sulzbergeris — ypačiai pagausėjo Nato valstybėse, Afrikoje. Tarp 1966 kovo ir 1967 balandžio išaiškinta ne mažiau kaip 107 sovietiniai šnipai. Sulzbergeris sako, kad daugumas jų turėjo diplomatinius pasus. Sovietų diplomatinėse atstovybėse bent pusė narių esą šnipai; kai kuriose atstovybėse iki 80 proc. Iš tų 107 išaiškintų šnipų 45 buvo diplomatai, 30 žurnalistai, 15 prekybos agentai, 5 aerofloto tarnautojai, 6 "kultūros" atstovai.

Vakarų Europoje į diplomatines viršūnes Sovietai yra paskyrę atsakingiausius K. G.B. (valstybinio saugumo komiteto) ar G.U.R. (karinės žvalgybos) asmenis. Sulzbergeris sumini jų eilėse tokius: Sergei Kudriavcev, Bonnoje ministeris patarėjas, — buvo įsipainiojęs į Guzenko bylą Kanadoje, buvo pirmas Sovietų atstovas prie Castro ir prižiūrėjo sovietinių raketų statybą Kuboje; Pavel Medvedovsky, patarėjas Romoje — buvo K.G.B. pareigūnas, prieš perkeliamas į diplomatinę sritį; Vladimir Feodorov, Georgi Farafonov, patarėjai Helsinky, — pirmasis buvo partijos tarptautinės sekcijos pirmininko pavaduotojas, veikęs Kinijoje; antrasis buvo Stockholme K.G.B. agentas 8 metus.

U-2 SU POWERS — šnipų auka?

Sulzbergeris atkreipia dėmesį į sovietinius šnipus Norvegijoje. Ten sovietiniai šnipai suvaidino didelį vaidmenį Nato istorijoje, iki norvegų kontržvalgyba jų tinklą sulikvidavo. Tos agentų grupės, treniruotos Murmanske, buvo įviliotas ir garsusis U-2 su Gary Powers 1960 į Rusiją, kur buvo nušautas.

IŠVADOS — šnipų karas tebeeina:

Sulzbergeris pakartotinai įspėja: nepaisant atoslūgio tarp Maskvos ir Washingtono, nepaisant politinio ir ūkinio prisitaikymo (accommodation), nepaisant net galimos sąjungos tarp Amerikos ir Sovietų prieš Kiniją, negali būti užmerktos akys prieš faktą, kad šios didžiosios galybės seka viena kitos žingsnius ir viena kitą šnipinėja.

Tektų prie autoriaus išvadų pridurti: iš šios informacijos aišku, kam sovietam reikalingi nauji konsulatai; kam reikalingi tiesioginiai savais lėktuvais ryšiai su kitom valstybėm; kam buvo naudingas Amerikoje sukeltas triukšmas prieš CIA.

DĖL VIETNAMO — bombos ir gandai

Amerikos pusėje:

Bombarduoti stipriau, taip kaip dabar ar visai sustoti — toks pasirinkimas tebeskaldo amerikiečius. Pagal Chr . Sc. Monitor rugsėjo 18 prezidento LBJ patarėjai McNamara rugpiūčio 25 ir McGeorge Bundy rugsėjo 11 viešai pasisakę prieš naujus taikinius. Bet prezidentas jų nepaklausęs, ir rugsėjo 12 jau imta bombarduoti pajūrio uosto miestai.

Minėto laikraščio vertinimu, LBJ šiokią politiką diktuoja vidaus politikos sumetimai —artėja rinkimai; palankumą reikia laimėti ir firmų, kurios iš sustiprinto karo turi sustiprintą uždarbį (Šiokiu biznio matu matuojant, ir McNamaros tvora tada atrodys noras duoti uždarbio firmom, kurios tvorą tvers').

R. McNamara spiriasi generolų ir Kongreso narių spaudžiamas

Komunistų pusėje:

Šiaurės Vietnamo vyriausybė apie derybas tyli. Tik prancūzų spauda ir gen. sekr. U Thant skelbė: jei Amerika nustos š. Vietnamą bombardavus (ir tai visiem laikam!), tai po 3-4 savaičių š. Vietnamas sutiks derėtis.

U Thant leido ir kitą gandą: esą jis turįs tikrų žinių, kad š. Vietnamas susitarė su kai kuriom draugiškom valstybėm, kurios pristatys š. Vietnamui daugiau ūkinės ir karinės paramos, leis savo savanorius, duos lakūnų.

Trečias gandas: esą Sovietai ir kom. Kinija numato susitikti ir derėtis dėl paramos š. Vietnamui.

Šie gandai, kol pats Vietnamas tyli, galima vertinti kaip šantažo, gąsdinimo priemonė. Valst. sekr. Rusk į juos atsakė: tegul š. Vietnamas pats duoda ženklą.

U Thant nenori Vietnamo klausimo J. Tautose, bet Š. Vietnamą remia

J. TAUTOSE — vėl arabai ir Izraelis

J. Tautų sesija prasideda rugsėjo 19. Joje vėl bus arabų-Izraelio klausimas. Arabai jaučiasi esą padėtyje pralaimėjusių ir negalinčių ginklu atsilyginti. Jiem belieka šauktis vėl J. Tautų. Rezoliuciją pateiks Austrija, Suomija, Švedija. Egipto užsienių reikalų ministeris lankėsi Maskvoje ir Belgrade, ieškodamas paramos. Tuo pat reikalu prezidento Nasserio patarėjas lankėsi Pakistane, Indijoje. Nasseriui sunkiausia su J. Valstybėm. Nasseris dabar matąs, kad tiltus su Amerika sudeginti pasiskubino — nutraukė diplomatinius santykius, kaltindamas, kad Amerika padėjo Izraeliui kariauti. Arabų valstybių konferencijoje Khartoume Nasseris sakė, kad tikrai žinąs, jog Amerika tame kare nedalyvavo. Tai Nasserio žingsnis atgal į santykius su Ameriką — nori ją paveikti tiek, kad neparemtų Izraelio reikalavimų.

Nasseriui popularumo nepadidino valymas kariuomenėje, o dar labiau jo draugo kariuomenės viršininko Amer suėmimas ir rugsėjo 14 jo nusinuodijimas.

Ūkinio gyvenimo neįstengia pataisyti Saudi Arabijos ir Kuwait pažadas duoti 112 mil. dol. metam — padengti nuostoliam, kurių duoda Sueso kanalo uždarymas.

O Izraelis jaučiasi nugalėtojo padėtyje, diktuoja nugalėtajam derybų sąlygas ir bet kokią arabų rezistenciją tramdo tokiom pat represijom kaip antrame kare okupantai— už rugsėjo 15 pakištą miną traukiniui, Izraelis atsiteisė artimiausioj arabų buveinėj susprogdindamas 4 namus.

McNamara dėl ginklų prieš atomus

Apsaugos sekr. McNamara rugsėjo 18 spaudai pareiškė: Amerika gamins defenzyvines raketas. Pabrėžė, kad jos bus nukreiptos ne prieš Sovietus, bet prieš kom. Kinijos galimą agresiją. O dėl Sovietų, kurie gamina priešraketines raketas ir pralenkė Ameriką toje srityje, McNamara įspėjo: jei Sovietai didins priešraketinių raketų gamybą, tai Amerika bus priversta didinti ofenzyvines raketas.

McNamaros pareiškimas aiškinamas kaip jo reakcija į aštrėjančius Kongreso narių priekaištus, kad McNamara delsia Amerikos apsaugą, kada Sovietai savo miestus yra apsaugoję.

— **Popiežiui Pauliui** operacija būsianti atidėta (o gal ir visai nebus reikalinga), nes jis nori dalyvauti sinode rugsėjo 31 — spalio 28, o taip pat pasauliečių tarptautiniame kongrese spalio 11-28.

— **Mokytojai** New Yorke tebestreikuoja — milijonas mokinių tebeturi atostogas. Detroito mokytojai rugsėjo 18 streiką baigė. Prie ligšiolinio atlyginimo gaus pirmus metus priedą 850 dol., antrus metus kitus 850 dol. Lig šiol atlyginimai buvo 5.800-10.000, bus 7.500—11.700.

— **Pavergtų Tautų Seimo** nauja sesija atidaryta rugsėjo 19-tą pat dieną kaip ir Jungtinių Tautų 22 sesija. Buvo diskusijos dėl bendros politinės padėties ir joje pavergtų tautų klausimo.

— **New Jersey** kunigas George J. Hafner praktikuoja mišias laikyti savo draugų namuose. Esą tai priartinta prie pirmųjų amžių paprastumo. Kai vyskupas jį suspendavo, jis atsisakė paklausyti: girdi, katalikybėje gali būti įvairybė.

— **Rochesterio** vyskupas F. J. Sheenas įsteigė tarybą, kuri atrinks kandidatus į kunigų seminariją. Taryboje yra ir 7 pasauliečiai — 4 vyrai ir 3 moterys.

Amer, Egipto kariuomenės vadas, nusižudė

— **Vatikano** policija neįleidžia į šv. Petro baziliką, Vatikano muziejų su "miniskirt".

Ir beprotis tarė: Dievas yra baltasis . . .

Milwaukee dabar labiausiai tebesigarsina negrų demonstracijom, kuriom vadovauja kunigas Groppi, italų kilimo. Arkivyskupas Cousins parėmė kun. Groppi, nors ir nepritaria jo metodam. Prieš negrų demonstracijas surengė ir baltieji su tokiais įrašais plakatuose: "God is White".

Brooklyno negrų grupės paskelbė manifestą, kuriame negrų padėtį Amerikoje prilygina žydų padėčiai Hitlerio laikais. Esą "vokiečių planas buvo sunaikinti žydų kultūrą ir žydus. Baltųjų planas (n e g r a m) toks pat".

(Manifestas betgi nelygina negrų padėties su tautom ar tautinėm grupėm, kurias sunaikino ar tebenaikina Sovietai. Tai daug pasako, kas yra tokio manifesto užnugary).

ROMNEY pats prieš save . . .

Būsimųjų rinkimų karštligėje labiausiai atsidūrė gub. G. Romney. Jis panoro rodytis opinijoje kaip LBJ politikos Vietname priešininkas. Bet jam nurodyta, kad 1965 pareiškimu jis tą politiką rėmė. Jis pasiaiškino, kad esą tada Vietname generolai ir diplomatai jam išplovę smegenis. Tais žodžiais jis save diskvalifikavo: jei jo toki smegenys, kuo jie virs, kai susitiks su Kosyginu . . .

LAKŪNAI TRAUKIASI — kodėl?

Amerikos karo aviacijos lakūnų iš tarnybos 1964 pasitraukė 382, pereitais ūkiniais metais — 1519. Tai jau ketveriopai daugiau. Priežastis —N. Y. Times sako, kad daugelis jų traukiasi nusivylę — nenori rizikuoti gyvybe dėl menkų taikinių, kuriuos jiem leidžia bombarduoti, kai svarbieji taikiniai jiem neleidžiami.

Kanados lietuvių kunigų seimelis

Montrealy Aušros vartų parapijos klebonijoje rugsėjo 12 įvyko Kanados lietuvių kunigų suvažiavimas. Programoje po protokolo ir pranešimų iš parapijų veiklos buvo kun. dr. F. Jucevičiaus pranešimas apie religijos padėtį Lietuvoje ir marksizmo grėsmę. Tai buvo įvadas į ilgokas diskusijas.

Išrinkta nauja valdyba: kun. dr. F. Jucevičius — pirm., kunigas K. Pečkys, S. J., — ižd., kun. J. Gaudzė — sekr.

Suvažiavimas užtruko gerą pusdienį. Pageidauta, kad tokiem suvažiavimam būtų skirta daugiau laiko, nes yra degančių reikalų, kurie reikia aptarti ir suderinti.

Kanados lietuviai kunigai posėdžiavo rugsėjo 12
Nuotr. G. Kijausko, S.J.

Noreika, Kardelienė, Laurinčiukas . . .

Dialogas tarp Noreikos ir Kardelienės — draugiškas. Dialogas tarp Noreikos ir Laurinčiuko — nedraugiškas.

Montrealis garsėja ne tik paroda. Garsėja ir lietuvių iš šiapus bei anapus dialogais. Taip pat dialogais tarp lietuvių iš anapus. Vieną tokį dialogą aprašė Naujienos rugsėjo 9, 11 d. iš koncerto, kuris rugpiūčio 31 buvo surengtas vietos lietuvių radijo valandėlės ir kuriame dainavo Virgilijus Noreika.

Vienas dialogas:

"Praeito ketvirtadienio, rugpiūčio 31 d., vakarą Montrealio muzikos salėje Vilniaus operos solistui Virgilijui Noreikai buvo suruoštas koncertas . . Koncerte dalyvavo jau minėta Juodvalkytė ir Budrys. Prisirinko beveik pilna salė. Publikai patiko dainos, kanklės ir birbynė. Po kiekvienos dainos susirinkusieji nesigailėjo aplodismentų. Muzikos salė buvo pripildyta daugumoje ne senais imigrantais, bet naujai atvažiavusiais lietuviais . . .

Bet koncerto įvykiai vien plojimais nepasibaigė. Salėn susirinkusius nustebino ponia E. Kardelienė, Montrealyje leidžiamos Nepriklausomos Lietuvos redaktoriaus žmona ir nepriklausomoje Lietuvoje ilgus metus dainavusi Lietuvos operoje. Ji pakilo iš pirmųjų kėdžių ir įteikė didelę gėlių puokštę Vilniaus operos solistui Virgilijui Noreikai. Salėje kilo didžiausias triukšmas . . .

Ponia Kardelienė buvo nuvesta ant scenos, įteikė gėles ir tarė šiuos žodžius:

— Mums visiems labai malonu, kad Tamsta įvairiuose kraštuose labai gražiai garsini lietuvių vardą . . .

Šiuos Kardelienės žodžius palydėjo gausūs plojimai. Bet savo pastabų ji dar nebaigė. Ji tuojau pat pridėjo:

— Mums visiems būtų labai malonu, jeigu Lietuva ir vėl būtų nepriklausoma.

Salėje pasigirdo dar didesnis plojimas. Jis pertraukė Kardelienės sakinius. Bet kai užesys šiek tiek aprimo, tai ponia Kardelienė šitaip baigė savo sveikinimą:

— Kad Lietuva būtų nepriklausoma, o mes visi gimtiniame savo krašte laisvai galėtume dainuoti gražias lietuviškas dainas . . .

Kardelienės žodžius palydėjo dar didesnis plojimas. Pasigirdo Lietuvos laisvės reikalaujantieji balsai.

V. Noreika tiktai lingavo galvą ir lankstė liemenį, bet nieko nesakė. Bet kai p. Kardelienė nuėjo nuo scenos, atsisėdo į savo vietą ir salė aprimo, Virgilijus Noreika priėjo prie rampos ir tarė:

— Iš tikros širdies dėkoju p. Kardelienei už gėles ir linkėjimus . . .

Salėje vėl pasigirdo garsus plojimas. Atrodė, kad solistas norėjo dar kažką pasakyti, bet Neturėjo progos. Aplodismentai neleido jam kalbėti. Publikai nurimus, p. Kardelienė atsistojo ir tarė:

— Kai parvažiuosite, tai pasveikinkite Kiprą Petrauską, su kuriuo men teko dainuoti daugelį partijų . . . Ir pasveikinkite visus jaunus dainininkus lietuvius . . .

Iš Vilniaus atvykęs dainininkas, atidžiai išklausęs p. Kardelienės prašymą, tarė:

— Brangi ponia, galite būti tikra,' kad perduosiu Kiprui Petrauskui jūsų sveikinimus, o jauniems dainininkams lietuviams perduosiu jūsų linkėjimus . . .

Salė ir vėl paskendo šauksmų ir plojimų jūroje.

Plojimams dar nepasibaigus, pradėjo leistis uždanga, kuri atskyrė artistus nuo publikos".

Antras dialogas:

"Vos spėjo uždanga nusileisti, A. Laurinčiukas, buvęs JV, bet dabar gyvenantis Montrealyje ir atidžiai sekantis kiekvieną parodon atvažiavusį lietuvį, pribėgo prie solisto Noreikos ir sušuko:

— Kas tave įpareigojo daryti tokius pareiškimus?

— Kokius pareiškimus? — nustebęs atšovė dainininkas.

— Ką tu pasakei Kardelienei? — vėl šaukia Laurinčiukas.

— Ji man gėlių davė, o tu nori, kad aš tylėčiau? — užklausė Noreika.

— Kada ji užsiminė apie nepriklausomybę, tai tau reikėjo pasakyti, kad Lietuva laisva,— jam atkirto Laurinčiukas.

— Tai tavo dalykas, — atšovė Noreika. — Tu gali jai tai pasakyti.

— Jeigu nenorėjai to pasakyti, tai nereikėjo nieko sakyti, — pridėjo Laurinčiukas. — Kai užsiminė apie nepriklausomybę, tai reikėjo numesti gėles ir demonstratyviai išeiti.

Virgilijus Noreika nieko į tai neatsakė. Jis tik pasižiūrėjo nuo galvos iki kojų į Maskvos agentėlį, apsisuko ir nuėjo nuo scenos.

Daugelis girdėjo šį dialogą, nes tai buvo ne paprastų žmonių pasikalbėjimas, bet dviejų atsakomingų vyrų ginčas".

Skaitytojo išvados:

Aprašytasis epizodas labiau nei ilgos diskusijos išsprendžia klausimą, kiek yra įmanomas "dialogas su kraštu".

Įmanomas tarp šiapus ir anapus esančių lietuvių, kuriem yra bendras ryšys — bendra meilė lietuviškai kultūrai.

Neįmanomas tarp šiapus esančių lietuvių ir tų, kurie yra anapus, kalba lietuviškai, bet atstovauja Maskvai. Tokis čia yra A. Laurinčiukas (nors su juo kai kurie įžymūs lietuviai Montrealy ir mėgino megzti ryšius, jausdami savyje tokį tikėjimą, kaip prez. Rooseveltas, tikėjęs atversiąs ir Staliną).

Epizodas rodo Maskvos atstovo Laurinčiuko šioje vietoje nepasisekimą, kai jis ryšiuose tepripažįsta "one way". Savo nepasisekimo priežastim greičiausia laikys ne savo sistemos klaidas, bet . . . Noreiką. Taip ir Maskva daro: už nepasisekimus kaltina ne savo sistemą, bet Voznesenskį ir kitus rašytojus, kurie negali sutilpti į sistemos prokrusto lovą.

Jos vardo nerasi nė Lietuvių Enciklopedijoje

Lietuvai tarnauti ji pradėjo prieš 50 metų

Ji nėra iš tokių, apie kuriuos enciklopedijos redaktorius galėtų svarstyti: dėti ar nedėti? Jei dėti, tai kiek eilučių palikti iš ilgo "apsirašymo"? Ji verta daugel eilučių.

Ji betgi nėra iš tokių, kurie apsirašyti mėgsta. Tokius lengva nepastebėti ir redaktoriam, net rūpestingiausiem.

Tai Marija Kižytė, pažįstamų tiesiog vadinama Marytė, o angliškai — Miss Mary Kizis .... Ji, tur būt, priklauso prie tų negausiųjų, kurie patenkinti savo darbą atlikdami ir jausdamiesi esą nežinomi. Patenkinti tokiais ir kiti, kuriem jie "saulės neužstoja" jų kelyje į "publicity", ypač jei tie pirmieji už juos pačius darbus nudirba.

Kokius darbus yra tekę atlikti Marytei Kižytei?

★

1. Dr. J. Bielskis, garbės konsulas, Lietuvių Dienose rašė, kaip 1917 metais, kada jis buvo Amerikos Lietuvių Tautos Tarybos pirmininkas, Washingtone jis įsteigęs lietuvių informacijos biurą. Taigi tame biure atsidūrė ir Marija Kižytė, tada jau baigusi High School; jame dirbo kaip "redaktoriaus patarėjas".

2. Versalyje 1919 vyko taikos konferencija pirmojo pasaulinio karo padariniam likviduoti. Lietuviai ten reiškė savus norus. Buvo ten nuvykusi ir Amerikos lietuvių delegacija. Joje buvo ir biuro bendradarbė Marija Kižytė, drauge su Radzevičiūte (paskiau Žadeikiene), berods, taip pat Drangelyte ...

3. Antrasis pasaulinis karas atnaujino informacijos reikalą. Amerikos Lietuvių Taryba įsteigė vėl Lietuvių Informacijos Centrą. Jame vėl randam M. Kižytę šalia dr. K. Jurgėlos. Kai pastarasis 1951 pakilo į Amerikos Balso lietuviško skyriaus direktorius, M. Kižytė liko viena Informacijos Centre — buvo direktorius, ir raštininkas ir kurjeris. Jos darbas čia labiau žymėtinas ne tiek dėl biuletenių, kiek dėl gyvų ryšių su Kongreso ir vyriausybės žmonėm. Buvo jau susidariusi metinė tradicija, kad Kongreso kalbėtojus Vasario 16 šventei turi parūpinti M. Kižytė, turi juos taip pat aprūpinti reikiama medžiaga. Nebuvo tai lengva. Pradžioje, kiek ji prisimena, tebuvo ar ne ketvertas kalbėtojų, jų skaičius pakilo iki kelių dešimtų.

4. Specialus rūpestis prisidėjo, kai, rodos, S. Briedis iškėlė mintį prašyti Kongresą, kad apklausinėtų liudininkus apie Baltijos valstybių užgrobimą. Pakišo idėją, o kai ji buvo priimta, kišo ir naują: tegul tai vykdo Informacijos Centras. Buvo daug darbo visai Amerikos Lietuvių tarybai, o taip pat Informacijos Centrui painformuoti, palenkti Kongreso narius tai idėjai ...

Jei žmogus prisimena savo gyvenimo įvykius vienus su didesniu malonumu, kitus su mažesniu, tai M. Kižytei didžiausio susijaudinimo ir džiaugsmo padarė anas vakaras, kada ji gavo į rankas nuorašą Atstovų Rūmų priimto "biliaus" nutarimo apklausinėti liudininkus apie Baltijos valstybių užgrobimą. Kas daryti? Pasiskambino ministeriui P. Žadeikiui: nors vėlu, bet turinti jį matyti; turinti jam svarbių žinių. Kai ministeris Žadeikis paėmė iš jos rankų raštą ir perskaitė, ėmė kartoti: "Čia tai stebuklas, čia tikras stebuklas. Ar tai gali būti teisybė, Maryte?"

Tai buvo 1953. Kai apklausinėjimo komiteto pirmininkas kongresmanas Kerstenas vyko apklausinėti į Europą, vyko su juo ir M. Kižytė.

5. Informacijai apie pavergtų tautų padėtį 1953 buvo sudaryta organizacija Women for Freedom of Europe, Inc. Ji apjungė amerikietes ir pavergtų kraštų moteris, esančias laisvuose Vakaruose. Organizacijos vadovybėje buvo Geraldine Fitch ir Robert P. Patterson. Lietuvėm joje atstovavo M. Kižytė ir L. Bieliukienė.

★

Darbai turi pradžią ir galą. Galas atėjo ir M. Kižytės informaciniam darbui, kada Altas nusprendė Informacijos Centrą perkelti į Chicagą. Praktiškai tai reiškė — likviduoti informacijos centrą, o M. Kižytę "atleisti į pensiją", paliekant jai santykių palaikymo pareigas.

Buvo tada kalbama, kad Altas nutaręs mokėti jai "pensiją". Paskui buvo kalbama, kad mokėjimas nutrauktas ir nutarta skirti vienkartinę paramą, kai M. Kižytė jau buvo susirgus ir atsidūrė ligoninėje. Nebuvo girdėti, kad pastarasis nutarimas būtų buvęs įvykdytas.

Kai M. Kižytė susirgo, ji tyliai dingo iš "visuomenės horizonto". Tik artimosios draugės ją lankė ir globojo, iki atsigavusi, sustiprėjusi persikėlė pas seseris į Putnamą. Ten ir teko ją pamatyti šiam korespondentui—rūpestingai globojamą ir sakančią, kad jos sveikata daug geresnė.

Kai matei ją žingsniuojančią Putnamo pievele, atlošiai tiesią, įsižiūrėjusią kaž kur į tolį, ėmė noras dar sykį vienu žvilgsniu taip pat iš tolo apimti jos gyvenimo kelią — nuo vaikystės iki dabar.

Tėvai — abudu atvykę iš Lietuvos. Tėvas nuo Prienų, motina (Barbora Zareckaitė) nuo Balbieriškio — kai atvyko į Ameriką, buvo 16 metų. Gyveno Pittstone, Pa., kada gimė Marija. Tai buvo 1896. Tėvai jau seniai mirę. Gyvi tebėra 4 broliai. Gyvas liko jaunai merginai ir atminimas, kada jos motinos dėdė Andrius Tepliušis buvęs vienas iš pirmųjų "mokytų" lietuvių, atvykusių į šį kraštą, įsikūrusių apie 1880 taip pat Pennsylvanijoje. Tai buvo lyg įkvėpimas mokytis.

Pittstone Marija baigė High School, o toliau jos asmeninis gyvenimas labiau linko į meną — muziką, dainavimą, teatrą. Studijavo Columbijos universitete, trejis metus vaidino Broadway. Tarp dviejų karų ji duoną valgė vargonuodama, giedodama. Dalyvavo amerikiečių informacijoje svetimom kalbom.

Marytė Kižytė 1956 metais

Tai vis šalia lietuviško visuomeninio darbo. Tame darbe ir už darbo gal artimiausi jai žmonės buvo Barbora Darlys, Nora Gugienė, S. Čerienė, Petronėlė Jurgėlaitė-Beverage, dr. Aldona Šliupaitė, Helen Kulber, J. Averkienė, Iz. Laučkienė, E. Jurgelienė, paskiau Vincė Leskaitienė. Daugiau jai pagelbėjo draugai amerikiečiai — kai kurie iš Kongreso, iš Encyclopedia Britannica.

★

Neteko iš jos nugirsti pusės žodžio, kuriame būtų kartumo dėl lietuviškos visuomenės. Stebėtojui betgi ima rodytis, kad Marija Kižytė yra iliustracija lietuvės, gimusios šiame krašte, bet skyrusios savo jėgas Lietuvos reikalam — nuo jaunystės, iki tol, kol galėjo dirbti.

Ji yra taip pat iliustracija melodramos, kurią turi išgyventi "visuomenės veikėjas": jis turi atiduoti tai visuomenei viską, kad paskui pasijustų tos visuomenės paliktas, gal nė dėkui nepajutęs, o visuomenė jau besidairanti kitų "veikėjų" ....

Tokia yra ta nuo 1917 metų, taigi, 50 metų atitarnavusi lietuviam Marytė Kižytė, kurios vardo nerasite "Amerikos lietuvių vardyne", nerasite S. Michelsono storoje knygoje "Lietuvių išeivija Amerikoje" (joje nėra net paties Alto sukurto Informacijos centro, o juo labiau Darbininko!). Net ir rūpestingoji Lietuvių Enciklopedija nebuvo pastebėjusi.

Čia pateiktom M. Kižytės gyvenimo nuobirom tebus sudėta jai visuomeninio dėkingumo duoklė, kurios ji yra verta.

Pas prezidentą Eisenhowerį. Iš k. į d. M. Kižytė, kongr. Kerstenas, St. Bredes, P. Grigaitis, J. Ginkus, prezidentas, L. Šimutis.

Su kongreso nariais Baltijos valstybių tyrinėjimo iniciatoriais 1953. Iš k. į d. A. Rudis, A. Grigaitis, M. Kižytė, L. Šimutis, kongr. Kerstenas; sėdi Leo Allen, darbų tvarkos komiteto pirmininkas.

MOKYMO IŠLAIDOS LIETUVOJE

Vieno mokinio mokymas Lietuvoje pagal Taryb. Mokytoją (1967, 67 nr.) dabar valdžiai vidutiniškai atsieina 138 rb. 80 kp. per metus. Tokia kaina išeina sudėjus visas mokyklų veikimo išlaidas (mokytojų algas, patalpas ir kt.) ir padalinus jas iš mokinių skaičiaus. Aukštesnių klasių mokiniam išlaidų daugiau, negu pradinių, nors vienuolikmetėse mokyklose mokiniai yra "pigesni", negu aštuonmetėse. Bet yra ir pradinukų, kaštuojančių brangiai. Tai ten, kur mokykla maža, o mokytojas senas. Pavyzdžiui, Kaisiadorių rajono Gečionių pradinėj tik 12 ar 13 mokinių, o mokytojas ten dirba jau su 38 metų stažu. Todėl jo alga — 143 rb. 25 kp. mėnesiui. Kiekvieno mokinio mokymo metinė kaina šioj mokykloj išeina beveik 193 rb. per metus, daugiau kaip trečdaliu brangiau už vidutinišką kainą. O kitoj mažoj mokykloj, kur mokinių 16, bet mokytojas jaunesnis (su 16 metų stažu) ir gauna tik 101 rublį algos, mokinio metinė kaina jau tik 149 rubliai.

Dujos

Degamųjų dujų (iš Dašavos, Ukrainos) tiekimo vamzdžiai šį rudenį pasieksią ir Klaipėdą. Netrukus pradėti tiekti dujas žada ir Jonavoj, Naujojoj Akmenėj, Telšiuose, Kretingoj ir Palangoj. Į Vilnių dujos buvo atvestos 1961.

Klaipėdos miestui dujos ne naujiena. Šis miestas jų turėjo iki 1944 subombardavimo (Gaminosi iš akmens anglies). Tik dabartiniam Klaipėdos gyventojam tai visiem dujos bus naujiena, kadangi gyventojų, kurie kadai čia gyveno ir, tarp ko kita, naudojosi taip pat ir dujomis, dabar Klaipėdoj nė su žiburiu ieškodamas nesurastum.

(Elta)

Foto VYT. MAŽELIS
• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai
Tel. HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — Ridgewood — Brooklyn, N. Y. 11237

Daug sutaupysi pirkdamas per SPARTĄ radiją, radio-consoles, color ir kt. TV, tape recorderiai, patefonai, fonografai, įv. skaičiavimo mašinos, cash registeriai, rašomos mašinėlės visomis kalbomis. Visi gaminiai Telefunken, Grundig, Zenith, Burroughs, Olympia, Royal, etc. Katalogus ir informacijas gausite tik pranešę savo adresą —
J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIO VALANDA 25 METAI
ŠEŠTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS: DR. JOKŪBAS J.
STUKAS
WEVD 1330 KIL. 97.9 Mg. FM
ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD
HILLSIDE, N.J. 07205
TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201

LAISVĖS ŽIBURYS
Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis
sekmadieniais, 9 - 10 val. ryto
WHBI 105.9 FM banga
Išlaikoma lietuvių radio klubo narių mokesčiais, aukomis ir skelbimais.
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379
Vedėjai:
ROMAS KEZYS — TW 4-1288
ANTANAS MAŽEIKA — VI 5-6332

Nauja New Yorko mieste — parduodami ir taisomi
GRUNDIG - TELEFUNKEN - BLAUPUNKT - NORDMENDE
Neš. radijai, kamb. radijai, Hi - Fi (stereo), įrekordavimo aparatai, nešiojami stereo fonografai
GERMAN ELECTRONIC SERVICE CORP.
Specialistai patarnavimui ir visos dalys įvairiems Europos gamybos aparatams.
Lengvai pasiekiama traukiniais arba automobiliais —
61-05 39th AVE., WOODSIDE, N. Y.
Paskambinkite: TW 9-3900 ir nurodys, kaip lengva pasiekti jų vietą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į
Insurance - Real Estate
JOHN ORMAN AGENCY
Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — Tel. VIrginia 6-1800.
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

NEW YORK CHICAGO
LITAS Investing Co., Inc.
Paskolos — geromis sąlygomis • Aukštos palūkanos už indėlius
Primename, kad suinteresuoti asmenys dar gali tapti LITO savininkais—bendrininkais įsigydami LITO akcijas. Akcijų kaina $12.00 už vienetą. Akcijos parduodamos tik susipažinusiems su "Offering Circular" kurį galima gauti tiesioginiai iš LITO bendrovės.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — (212) 441-6799
6755 S. Western Avenue Chicago, Ill. 60636 — (312) 476-2242

LIUDOS MIKULSKYTĖS
įvairių moteriškų drabužių krautuvė
Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išeiginės - balinės bei darbo suknelės, megstukai, apatinukai, bliuskutės, kojinės. Čia gaunama siuntiniams gatavi moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiui.
95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421
— Tel. 849-7240 —

— HAVEN REALTY —
Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance
Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-1477

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvems bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL. 5-7281 • Business Office GL. 2-2123

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nemandoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Solidarumas lietuviškai spaudai

Amerikos lietuviai turi labai didelių nuopelnų lietuviškai spaudai. Lietuvių laikraščiai ir knygos Amerikoje buvo pradėta leisti dar tada, kai Lietuvą slėgė Rusijos caristinė priespauda, draudė lietuvišką žodį ir už jį baudė katorga Sibire. Laisvoje Amerikoje buvo laisvė žodžiui ir raštui. Buvo leidžiama daug lietuviškų laikraščių ir knygų. Jos pasiekė taip pat rusų pavergtą Lietuvą ir prisidėjo prie kovos už lietuvių tautos laisvę.

Lietuvoje, deja, laisvė neilgam teišliko. Po šviesaus, bet trumpo nepriklausomybės laikotarpio, ji vėl prigeso. Tie patys rusai, tik bolševikų vardu, grįžo su Sibiro katorga ir kruvina priespauda. Lietuviškas raštas, tiesa, nedraudžiamas, bet jis nėra laisvos lietuviškos dvasios. Rašoma lietuviškai, bet kada skaitai, randi prasiveržiantį svetimą balsą ir svetimas mintis. Lietuvišku žodžiu kalba rusas bolševikas, sutrypęs krašto laisvę ir žmonių laimę. Ir vėl nėra spaudos laisvės kolonizuotoje Lietuvoje.

★

Laisvę savo spaudai tebeturime Amerikoje ir kituose kraštuose šiapus įvairių uždangų ir sienų. Amerikoje daugiausia išleidžiama lietuviškų laikraščių ir knygų. Lietuviški laikraščiai čia yra patys seniausi, be pertraukos išsilaikę per 50 ir daugiau metų. Tai yra didelis Amerikos lietuvių nuopelnas. Rodo jų patriotizmą, ištvermę, pasiaukojimą, nes savo laikraščiam išlaikyti, kai yra tokia gausa įvairių angliškų laikraščių, reikia aukos ir tautinio susipratimo. Gerai suprantama, kad joks kitas laikraštis neduos to, ką gali ir duoda lietuviški mūsų laikraščiai. Ir joks kitas laikraštis neužstos ir negins taip pavergtos Lietuvos, kaip savasis. Yra tik keli komunistam pataikaujantieji, kurie teisina ir gina kruvinąjį terorą Lietuvoje. Tikram lietuviui su tokiais laikraščiais nepakeliui.

★

Lietuviam Amerikoje dabar yra didelis uždavinys ir šventa pareiga išlaikyti patriotišką ir kovingą savo spaudą. Ji reikalinga lietuviškai dvasiai palaikyti ir stiprinti. Ji reikalinga tęsti neatlaidžiai kovai su Lietuvos priešu iki galutinės pergalės. Atėjo pergalė po caristinio režimo, ateis ir po bolševikinio. Lietuvai išvaduoti daug padėjo Amerikos lietuviai tada, turi padėti ir dabar. Dabar reikia dar daugiau aukotis ir dirbti, nes pavojus lietuvių tautos gyvybei dar didesnis. Kiekvienas lietuviško patriotinio laikraščio skaitytojas ton kovon jungiasi. Kiekvieną naują skaitytoją ir kovotoją mielai priimame ir jo laukiame.

Darbininkas skaitytojus lanko jau 52-tri metai. Pervertus jo lapus nuo pat pradžios, niekur nerasime nė mažiausio susvyravimo dėl lietuvių tautos nepriklausomybės. Labai aiškiai ją gynė 1917-1918 metais. Gina tvirtai ir dabar, nepaisydamas galimo priekaišto, kad smarkiai pasisako prieš norinčius su Lietuvos okupantu bendrauti. Tam tik vienas atsakymas: nė vieno plyšio totalinėje kovoje!

Paremia laikraščio mintį skaitytojai, savo laiškais išreikšdami solidarumą Darbininko puslapiuose keliamom mintim. Kam tai palikti savam rately? Supažindinkim su Darbininku ir savo draugus bei pažįstamus. Naujiem skaitytojam užsisakant ar užsakant jiem kaip dovaną, Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 5 dol., o tik 2 dol. iki šių metų pabaigos.

Ar kultūrą ginti, ar gyvenimą formuoti?

L.K.M. Akademijos VII suvažiavimas

Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavimai įvyksta kas treji metai. Po Romos, Chicagos ir New Yorko šiemet akademijos valdyba ir nariai rinkosi Vokietijoj, Huettenfelde, Vasario 16 gimnazijos patalpose rugpiūčio 23.

DUOTIS IR UŽDUOTIS

Suvažiavimą trečiadienį, 17 val., pradėjo akademijos Muencheno židinio pirmininkas ir sielovados direktorius kun. dr. **J. Aviža**, sukalbėjo malda ir pirmajam pilnaties posėdžiui vadovauti paprašė akademijos pirmininką prof. dr. **A. Liuimą**, sekretoriauti kun. **R. Krasauską** (abu iš Romos).

Pirmininkas Liuima plačiau sustojo prie "duoties ir užduoties", kurios turėjo patiekti gaires visam suvažiavimui. Nors duotis Lietuvoj ir tremty atrodo nepakeičiama, tačiau ji vis dėlto neatima visų galimybių, kurias reikia kūrybiškai išnaudoti ir kurios tampa užduotimi ir būtinybe. **Užduotimi tampa ne krikščioniškosios kultūros gyvenimas, bet gyvenimo formavimas pagal Evangelijos dvasią**, nes joj randame nurodyta pilnybę. Seniau sukurtas krikščioniškosios kultūros vertybes mes pasisavinome, kad vaisingiau įsiiungtume į Dievo duotą laiką ir jame formuotume gyvenimą pagal antlaikinius Evangelijos nurodymus. Mes pripažįstam visus mokslus ir džiaugiamės vad. tikslių jų mokslu atradimais ir išradimais, bet labiau vertiname vad. humanistinius mokslus, nes jie atbaigia pirmuosius ir kuria tartum iš nieko.

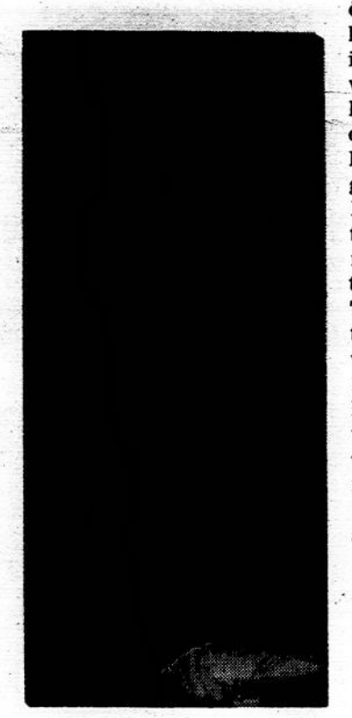

Kun. prof. A. Liuima, LKM akademijos pirmininkas.

Prof. J. Eretas ir prof. Z. Ivinskis akademijos suvažiavime

TRYS GENERACIJOS TĖVYNĖS TARNYBOJ

DR. J. GRINIŪS

Pilnaties posėdžio didžioji pusė buvo skirta prof. dr. **J. Ereto** paskaitai, kuri apžvelgė krikščioniškos kultūros raidą Lietuvoj nuo "Aušros" laikų iki nepriklausomybės laikotarpio pabaigos. Prelegentas mato, kad tai kultūrai dirbo trys kartos. Pirmoji jų — J. Tumo-Vaižganto ir A. Jakšto karta, iškilusi "Tėvynės Sargo" pasirodymu (1896) ir pirmose eilėse veikusi iki pirmojo "Draugijos" žurnalo sustojimo (1915). Geriausias jėgas, kuriose vyravo kunigai, teko tada atiduoti apsigynimui, nors buvo ryškinamas tautiškai lietuviškas ir katalikiškas tautos veidas. Tos kartos darbas vyko opozicijoj rusam ir polonofiliškai kartai. Jos darbai apologetiški plačia prasme. Jos dainius — Maironis.

Antroji generacija (1915-1936) iš pirmosios vairą perėmė gana taikingai. Joje ryškiausi vyrai — M. Krupavičius ir St. Šalkauskis, tarp kurių stovi Pr. Dovydaitis. Krikščioniškai valstybinei kūrybai sau padėjėjų M. Krupavičius išsiauklėjo, kapelionaudamas lietuvių gimnazijoj Voroneže (1915-18), Rusijoj; o St. Šalkauskis kultūrinei kūrybai ir savo skelbiamai Rytų ir Vakarų kultūrų sintezei pagelbininkus formavo Teologijos –filosofijos fakultete, Filosofijos skyriuje, kuriam valdžia sudavė didžiulį smūgį 1931, o prieš tai reaguodamas Lietuvos episkopatas 1932 buvo nutaręs įsteigti katalikų universitetą. St. Šalkauskio karta neturėjo savo maironiško poeto, nes egocentriškas Putinas susvyravo pusiaukely.

Trečioji generacija, kurią prof. J. Eretas vadino 1936 metų karta, šalia St. Šalkauskio auklėtoju turėjo viešai nematomą prof. dr. P. Kuraitį. Krikščioniškoj kultūros kūryboj šitoji karta iškilo 1936, išleisdama dienraštį "XX Amžius", paskelbdama deklaraciją "Į organinės valstybės kūrybą" ir Ant. Maceinos asmeny dėl socialinio teisingumo susikirsdama su kai kuriais episkopato nariais (I-sios generacijos J. Skvirecku ir J. Staugaičiu). Šioj kartoj, kuri turi savo poetą B. Brazdžionio asmeny, reiškiasi pasauliečių persvara. Joj aktyviai dirba ir eilė moterų, kai tuo tarpu I-joj kartoj tebuvo ryškesnė tik viena M. Pečkauskaitė. Tačiau šiai kartai nebuvo lemta išvystyti visų jėgų savo tėvynėj. Kad ir netekusi brangių galvų per I-ją sovietų ir vokiečių nacių okupacijas, tremty ji nepakriko ir po 1944 tęsė savo kūrybinį darbą sunkiausiose sąlygose, padėdama formuotis ketvirtajai kartai.

SOCIOLOGIJOS SEKCIJA:

šio laiko ateizmas

Ketvirtadienį (VIII.24) po šv. mišių, kurias laikė kun. **D. Kenstavičius,** prasidėjo **sociologinės sekcijos** posėdžiai, užėmę beveik visą dieną. Pirmiausia buvo išklausyta kun. dr. **V. Kazlausko** paskaita apie šiolaikinio ateizmo socialinį vertinimą. Prelegento nuomone, atskirų asmenų ateizmas yra labai senas, bet kaip sutelktinis reiškinys, apimąs platesnes ar siauresnes visuomenes, jis yra paskiausių šimtmečių ir net dešimtmečių apraiška. Nors II-sis Vatikano susirinkimas yra nurodęs įvairius ateizmus, prelegentas plačiau sustojo ties rusiškuoju, kurio pagrindines priežastis jis mato pravoslavijos sutapimą su Rusijos carų autokratine valdžia ir rusų dvasininkų žemą kultūros lygį. Lietuvoj skleidžiamas rusiškai marksistinis ateizmas. Jis prievartinėmis priemonėmis išugdo daugiau agnostikus ir indiferentus. Palietęs Vakarų pokrikščioniškąjį ateizmą, kurį prelegentas vadino antiteizmu, jis ilgėliau sustojo prie susvetimėjusių (alienuotų) krikščionių, kurie prisilaiko kai kurių krikščioniškų papročių, bet nevykdo svarbiausio — meilės — įstatymo. Tokie labiausiai susvetimėję yra individualistai.

Dr. V. Kazlauskas taip pat palietė mokslo ir technikos įtaką, kuri atplaidavo tikėjimą nuo infantelizmo bei antropomorfizmo bet iškėlė naują Dievo sąvoką ir skatina tikinčiuosius į egzistencinius santykius su Dievu.

Diskusijose prie paskaitos kalbėjo A. Krivickas, kun. dr. J. Juraitis, dr. A. Liuima, dr. K. Čeginskas, patiekdamas sovietinės statistikos, liečiančios krikštus, santuokas ir laidotuves, ir V. Banaitis, iškeldamas marksistinio ateizmo bejėgiškumą atsakyti į likiminius žmogaus klausimus, į kuriuos atsako krikščionių religija.

Popietiniame posėdy, kalbėdamas apie visuomeninę raidą okupuotoj Lietuvoj ir nurodę tyrimo metodų bei šaltinių sunkenybes, dr. **K. J. Čeginskas** savo paskaitai pasirinko tik vieną tos raidos atžvilgį — geopolitinį. Paėmęs dvidešimto amžiaus pirmąją pusę, prelegentas nurodė pirmiausia, kiek kartų Lietuvos erdvėj keitėsi sienos ir politinės santvarkos. Šiuo atžvilgiu sovietinė Lietuva turi didesnį stabilumą ir vientisumą. Beveik visos lietuvių žemės yra sujungtos, bet už tai Lietuva yra patekusi į slavišką apsupimą ir yra netekusi savo suverenumo. Nors teoriškai Lietuva turi suverenumo ženklų (pvz., turi užsienio reikalų ministeriją), bet faktiškai jo nėra, nes tik 20 proc. pramonės tetvarko respublikos, (ne Maskvos) valdžia. Ir tą patį suverenumo likutį kai kurie rusų autoriai (pvz., Semionovas) siūlo panaikinti, nors ir dabar rusų komunistų užimtos raktinės pozicijos Lietuvos administracijoj bei rusų procento didėjimas tarp gyventojų praktiškai suverenumo likutį likviduoja. Toliau prelegentas nurodė, kad Lietuva su kitomis Pabaltijo respublikomis skiriasi nuo visos Sovietijos, nes jos okupacinės valdžios susovietintos bent 25 metais vėliau negu kitos rusų pavergtos tautos. Be to, ir tarp Pabaltijo tautų Lietuva išsiskiria, nes turėjo ilgą (1944-52) tautinės rezistencijos periodą, tramdžiusį sovietines užmačias. Kadangi rezistencijos pabaiga beveik sutapo su Stalino žiauriausios autokratijos pabaiga, po kurios visai Sovietijai atėjo atolydis, todėl **Lietuvoj sovietinė žievė liko ploniausia ir žmonių psichinis būvis dinamiškiausias su pasipriešinimo nuotaikom.** Lietuvos žmonės tebejaučia krizinę nuotaiką. O krizėje, Sorokino pastebėjimu, visuomenė krypsta į du priešingus polius — į taurumą ir niekšingumą.

Prie dr. Čeginsko paskaitos diskusijose kalbėjo A. Krivickas, V. Natkevičius, dr. Z. Ivinskis, V. Banaitis.

Nėra galima pavaizduoti **medicinos sekcijos** darbų: viena, korespondentas neturi minimalių kompetencijų; antra, prelegentai dr. D. Jasaitis ir prof. dr. V. Pavilanis patys į posėdį neatvyko, o teatsiuntė tik savo referatus. Laimingą atbalsį tesusilaukė dr. V. Pavilanio pranešimas apie specifinį imunitetą prieš viruso sukeliamą vėžį, nes tarp suvažiavimo dalyvių buvo gyd. dr. B. Petkauskas, kuris pats prisideda prie vėžio tyrinėjimų. Jis atsiųstą referatą papildė savo paties cheminių tyrimų daviniais. [b.d.]

Dr. K. Čeginskas kalba akademijos suvažiavime

LKM akademijos suvažiavimas Vasario 16 gimnazijoje Vokietijoje. Visos nuotraukos kun. J. Dėdino

O. NENDRĖ

JO RANKA

(14)

— Buvau pamiršęs, kad vėl ateina žudynės!..—liūdnai sako Jonas. — Daugumas yra nekalti, kad juos atvedė į mūsų kraštą. Tegul laimingi grįžtų iš kur atėjo!

Saulė retkarčiais lenda po debesim. Bombų sprogimai aptyla, bet Kauno pusėje į dangų kyla juodas debesys.

— Tur būt, padegė benzino laukus prie aerodromo, —mąsto, į dūmus žiūrėdamas, Jonas.

— Turime traukti į Kauną! — keldamasis sako Balys. — Eisime laukais, bus saugiau.

— Eikime! — atsidūsta Jonas.

★

Sukilėlių sanitarinis skyrius įsikūrė nedidelėj trobelėj. Dvi merginos ir trys vyrai rūpinasi sužeistaisiais.

— Jonai, ar dar turi tvarsčių? — klausia žavi geltonplaukė.

Jonas, pasilenkęs prie sužeisto jaunučio partizano, pakelia galvą į merginą.

— Dar turiu, bet nežinau, ar užteks šiam vargšeliui! — atsako Davys.

— Mes taip pat baigiame. Jūs apseisite be manęs, o aš bėgsiu, atnešiu daugiau!

Į pirkelę vėl įneša sužeistąjį. Jo galva nulinkusi ant krūtinės, akys užmerktos. Jį ištiesia ant grindų, jis nerodo jokio gyvybės ženklo.

— Man rodos, kad jis negyvas! — mąsto Jonas, baigdamas rišti savo sušeistąjį. — Nuneškitite į aną kambarį sutvarkytą, o aš žiūrėsiu, kas galima padėti šitam! — sako partizanam.

Paėmęs jaunuolio ranką, Davys ieško pulso. Iš jo veido matomas nuovargis ir liūdesys.

— Ranka jau sustingusi!— atsidūsta Jonas. — Vargšas dar toks jaunas!

— Jis šiemet baigė gimnaziją! — sako vienas iš nešėjų.

— Ką, ar Juozas negyvas? — prisiartina kitas. — Vargšė Narienė, jos vienintelis sūnus! — sako jis susigraudinęs.

— Amžiną atilsį duok jam Viešpatie! Savo mirtimi, jis išgelbėjo mudu! — šnibžda pirmasis.

Susigraudinę juodu giliai nusilenkia žuvusiam draugui, skubiai pasiima savo šautuvus ir palieka pirkelę.

— Kur yra Davys? — klausia įėjęs pagyvenęs partizanas.

— Jis yra kitame kambary prie ligonių! — atsako žilaplaukė moteris gailestingosios sesers uniforma.

— Gal malonėtumėt, sesele, jį pakviesti. Jam pasakykite, kad labai svarbu! — prideda partizanas.

Netrukus pasirodo Jonas, išblyškęs veidas, nemiegotų naktų žymės įrašytos visame Jono kūne.

— Mano vadas, Balys Laukys, liepė man pas jus atvesti išlaisvintą kalinį. Jis laukia lauke, — sako partizanas.

Jono žvilgsnis pagyvėja, jis skubiai eina į kiemą. Į tvorą atsirėmęs stovi nepažįstamasis.

— Ko jis iš manęs nori, aš jo nepažįstu! — mąsto Jonas.

Prie tvoros žmogus pakelia į Joną akis. Tuo laiku Jonui lyg žaibas, švystelia mintis:

— Tėvelis! — sušunka ir pribėgęs apkabina, dar labiau į tvorą pasvirusį tėvą.

— Pažinai, sūnelį, pažinai! — glaudžiasi prie sūnaus Davys...

— Ką jie padarė iš mano tėvo! — dėjonė spaudžia Jono krūtinę.

Adomas sumažėjo, jam liko tik kaulai ir oda, tik akys liko tokios pat ramios ir geros.

— Kaip išsivadavot, tėveli, iš kalėjimo? — drebančiu balsu klausia Jonas.

— Partizanai atidarė kalėjimo duris keliems šimtams... Vienas partizanas stovėjo prie kalėjimo durų... ir prašė kalinius einant pro jį pasakyti savo pavardę... Kai pasakiau savo, jis paėmė mane į savo globą... Paskui atidavė šiam vyrui...kuris atvedė čia, — vis atsidusdamas pasakoja Davys.

— Užeikime, tėveli, į šį namelį, truputį atsikvėpsit, tada rasime geresnę prieglaudą!

— Aš jau jaučiuosi tvirtas, norėčiau keliauti į Šilėnus... Labai pasiilgau! — kalba Adomas.

— Ne, tėveli, pirma nuvyksime pas gydytoją, kad jus apžiūrėtų, nes nežinia ar arti sienų liko koks gydytojas. Reikia pasinaudoti proga, čia yra mano geras pažįstamas! — įtikinėja Jonas tėvą. [b.d.]

Metropolitan Operos solistė Lilija Šukytė po koncerto Montrealyje. Nuotr. Tony's Studio

Ir tą vakarą jis man įdavė didelį voką —

Epizodas iš pulk. Penkovskio istorijos (2)

Anglų agentas Greville Wynne toliau pasakoja, kokiu atsargumu ir kantrumu buvo mezgami ryšiai su Sovietų karinės žvalgybos pulkininku Olegu Penkovskiu.

Iš pirmo sykio — ne:

Maskvos komitetas priėmė Wynne siūlymą susitikti sovietų ir Wynne atstovaujamų firmų delegacijom. Kai grįžęs į Londoną, Wynne aplankė savo viršininką, tas parodė eilę nuotraukų: tegul Wynne pasako, kurie iš tų veidų buvo Maskvos komitete ir kokios jų pavardės. Kai vieną veidą Wynne pavadino Penkovskio pavarde, viršininkas dūrė pirštu ir tarė: "Greville, tai jūsiškis žmogus".

Wynne suorganizavo savo firmų delegaciją ir nuvyko į Maskvą. Rado, kad sovietinei delegacijai asistuos tas, kuris vadinasi Penkovskis. Delegacijų diskusijose Penkovskis laikėsi santūriai. Prabildavo tada, kai likdavo dviese. Tada klausinėdavo apie asmeninį gyvenimą Londone, apie asmeninę praeitį. Jo žvilgsnis būdavo įremtas į Wynne tiesiai, tiriamai. Lyg norėtų ką sakyti, bet delsia, nes nepasitiki.

Instinktyviai — sako Wynne — mes vienas kitam jautėm simpatijos. Bet karinės žvalgybos vyresnysis karininkas yra užtenkamai treniruotas nepasitikėti simpatijom. Paskutinį vakarą prieš delegacijai išvykstant iš Londonos, Penkovskis nusivedė Wynne į baletą, paskui į kavinę. Pasiūlė vadinti jį familiariškai vardu — Aleks. Kai Wynne pareiškė viltį jį kada vėl pamatyti, tokio pat noro pareiškė ir Penkovskis. Gal Londone? — galvojo Wynne. Tai gera idėja — samprotavo Penkovskis. Tegul Wynne tą idėją pasiūlo komitetui.

Wynne pastebėjo, kaip Penkovskis pakelia stiklą ar bent ranką kurie lūpų, kada jis nori ką svarbesnio pasakyti. Tai gerai treniruoto agento būdas, nes už kelių stalų specialistas iš lūpų judesio gali atpažinti žodžius.

Staiga Penkovskis pritilo, jo žvilgsnis prigeso ir atšalo. Nuo gretimo stalo, prie kurio sėdėjo ketvertas, kiti pakilo ir beliko sėdėti vienas. Pasikalbėjimas buvo baigtas.

Tik iš antro sykio — taip:.

Tik po kelių mėnesių, ar ne 1961 balandyje, Wynne vėl atvyko į Maskvą. Dėl tos sovietinės delegacijos, kuri turėjo atvykti į Londoną. Wynne, peržiūrėjęs delegacijos sąrašą, pratarė: "bet tai juk ne ekspertai; tai žemesnieji pareigūnai".

"Bet aš būsiu tos delegacijos priekyje, Greville".

Wynne spyrėsi, kad jo firmos duoda ekspertus ir to pat nori iš Sovietų. Jis dėl to turėsiąs kalbėtis su komitetu . . .

"Ne, ne, Greville. To neturite daryti. Tai reikš, kad delegacija bus atšaukta".

Kai Wynne tebesispyrė, kad nepakanka, kad jis būtų delegacijos prieky; kad jo firmos norės ekspertų . . . Penkovskis susiėmė rankas ir tarė:

"Bet juk čia svarbu ne delegacija. Svarbu aš, kad aš atvykčiau į Londoną. Ne malonumui. Aš turiu daug dalykų, kuriuos turiu jums pasakyti. Aš turiu atvykti. Turiu!"

Tai buvo kalbama Raudonoj aikštėj, kur krito sniegas ir kur nebuvo galima tikėtis pakabinto mikrofono.

Tą vakarą — sako Wynne— mano viešbutyje jis man įdavė didelį voką. Jame buvo dokumentai apie jį patį ir nuotraukos Sovietų karinių dokumentų, kurie turėjo įtikinti Londoną.

(Bus daugiau)

Rusų paviljone lietuviškos trispalvės

Šiemet visi keliai veda į Montrealį. Ir Darbininko administratorius Tėvas Petras Baniūnas, O.F.M., Darbo dienos savaitgalį suorganizavo ekskursiją į Montrealį.

Rugsėjo 1, 5:30 val. p. p., du pilni autobusai pasuko Montrealio link.

Ekskursijos vadovo T. Petro įdomūs nuotykiai iš antrojo pasaulinio karo Italijoje, lietuviškos dainos sutrumpino kelionę iki Kanados sienos ir montrealiečio brolio Didako Pauliukaičio, O.F.M. nurodymais laimingai pasiekėme prancūzų pranciškonų vienuolyną, kuris buvo numatytas mums apsistoti.

Pailsėję, 10 val. ryto išvykom į Expo 67. Nepaprasta švara darė mum įspūdį. Prisiminus New Yorko parodos šiukšlyną, daug kam tai buvo nelaukta maloni staigmena. Parodos išdėstymas, sistemingas ir tvarkingas vis kalba Montrealio naudai palygint su New Yorko paroda. Turi Montrealio paroda ir daugiau teigiamybių, bet neturi vieno dalyko, kurį turėjo New Yorke — jaukumo.

Daugumas ekskursantų nuskubėjo į sovietų paviljoną. Girdėjome, kad tenai esą ir keli lietuviškos kultūros trupiniai. Tad skubėjome jų pamatyti. T. Petro išdalintos lietuviškos trispalvės sagtukės tuojau ėmė rodytis įvairiuose sovietų paviljono kampuose.

Nebuvo verta laukti 40 minučių eilėje. Išėję iš paviljono su glėbiu rusiškų brošiūrų jautėmės, lyg lankęsi "department store". Pats pastatas labai įdomus, bet kas jame surinkta, mažai tepasako apie eilinio sovietinio žmogaus gyvenimą. Tai lyg muziejus, kuris rodo mirusias kultūras.

Lyg milžino numestas sviedinys, amerikiečių paviljonas guli gražiausioje parodos vietoje. Čia rodomas tikras "american way of life". Nerasi nė vienos brošiūros. Nuo "Raggedy Annie" iki Gemini kapsulės paviljone dvelkia pagarba praeičiai bei ateičiai.

Daugiausia dėmesio iš visų 70 paviljonų vertas Graikų. Jis geriausiai išreiškia Expo 67 šūkį: "Žmonijos žemė". Ramios ir švarios pastato linijos liudija praeities išdidžią civilizaciją.

Rugsėjo 3, sekmadienį, išklausėme mišių, kurias aukojo vysk. V. Brizgys. Iškilmes didino įspūdingas choras. Giedojimas — aukščiausio lygio.

Po pietų, trumpai apžiūrėję miestą, atsiradom Montrealio universiteto muzikos salėje, lietuvių dienos koncerte. Salė buvo taip pripildyta, kad teko kai kuriem sėdėti ant laiptų. Magnetas lankytojam buvo Lilija Šukytė, kuri pasirodė geriausios formos. Jokūbėno kūrinys "Na tai kas?", atrodo, publikai geriausiai patiko. Gausių plojimų buvo taip pat sutiktos operų ištraukos. Negalime taip pat neminėti Jan Behr, Metropolitan dirigento, kuris akomponavo solistei ne tik arijas, bet ir lietuviškas dainas.

Hamiltono šokėjai ir muzikantai pasirodė kaip tikri profesionalai. Už tai vadovei G. Breichmanienei "bravo".

Niuniuodami tik ką girdėtas lietuviškas melodijas, nuvykome į žinomą Sv. Juozapo šventovę arti Montrealio. Brolis Antanas Trumpa, O.F.M., jau pažįstamas su šia vieta, aprodė ekskursantam įdomesnius šventovės kampelius. Šventovė ant gan aukšto kalno. Uždusom, kol į viršūnę įkopėm, bet buvo tikrai verta.

Saulė jau leidosi, bet mes dar vis kiutojome. Jaukiame "Rustic" restorane praleidome kelias malonias valandas. Pasitaikė proga ir iškilmėm — tą dieną mūsų vadovo T. Petro buvo gimtadienis. Pasigirdo "Ilgiausių metų" prancūziškų, kanadietišku bei lietuvišku ir amerikietišku akcentais. Restorano šeimininkas parūpino didelį tortą.

Kitą rytą atsisveikinom su vienuoliais, kurie mus tėviškai globojo, iškeliavome paskutinį kartą į Expo. ir į ilgą kelionę namo.

Sakoma, jei aplankei Expo 67, tai lyg visą pasaulį matei. Nors ne visi ir ne viską matėm, ne visiem pavyko įeiti į populariu Čekoslovakijos paviljoną, kiti pasigedo Vatikano. Kelionė buvo įspūdinga, nors grįžę į Brooklyną nutarėme: visur gerai, bet geriausiai namie. Tik jei Tėvas Petras organizuos ekskursiją į kitą parodą, vėl važiuosim. Kur? Gal į Japonijos 1970 pasaulinę parodą?

D. Bulvičiutė

Pratęsiamas konkursas dailininkams

Jungtinis Finansų Komitetas, ruošdamasis telkti lėšas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų minėjimo reikalam, buvo paskelbęs konkursą lietuviam dailininkam suprojektuoti šiuos piešinius-kūrinius:

1. metaliniam ženkleliui, tinkamam segti į švarko atlapą;
2. ženkleliui lipdyti ant laiškų vokų ar atviručių;
3. atitinkamam piešiniui, kuris bus naudojamas numatomiem išleisti vokam;
4. piešiniui numatomom išleisti atvirutėm.

Beskubant nebuvo atkreiptas dėmesys, jog vasaros metas labiau tinkamas poilsiavimui, bet ne dalyvavimui konkursuose, todėl ir nesulaukta pakankamo skaičiaus dailininkų kūrinių. Komitetas, norėdamas meno kūrėjam duoti progos gausiau pasireikšti, šį prasmingą konkursą pratęsia iki š.m. spalio 15.

Dailininkui ar dailininkei, kurių projektai sudarytos komisijos bus priimti, komitetas sumokės 100 dol. premiją už kiekvieną aukščiau išvardintų keturių projektų kūrinį.

Laisvojo pasaulio dailininkai kviečiami kuo skubiau siųsti kūrinius konkursui, tuo prisidedant prie reikšmingesnio Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties paminėjimo. Siųsti adresu: United Lithuanian Finance Committee, 29 W. 57th. St., New York, N. Y. 10019.

Jungtinis Finansų Komitetas

Menininkai prašomi aukoti

Paskutiniame savo posėdyje Jungtinis Finansų Komitetas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-čio paminėjimo lėšom telkti nutarė kreiptis į visus laisvojo pasaulio lietuvius menininkus, kaip tai dailininkus, skulptorius bei bet kokio kito meno kūrėjus, prašant jų paaukoti bent po vieną savo meno kūrinį. Suaukoti meno kūriniai bus leidžiami loterijon, iš kurios tikimasi gauti pajamų užsimotiem 1968 metais plataus masto minėjimo reikalam. Loterija bus vykdoma 1968 metais, įvyksiančio PLB seimo metu New Yorke. Seimo patalpose bus suruošta ir šių suaukotų meno kūrinių paroda. Menininkai prašomi pasižadėjimus aukoti meno kūrinius siųsti tuojau, bet ne vėliau š. m. spalio 15 šiuo adresu: United Lithuanian Finance Committee, 29 West 57th. Street, New York, N.Y. 10019. Paaukotus meno kūrinius galima įteikti iki 1968 rugpiūčio mėn. pabaigos.

Asmens meniškieji gabumai yra įgimtas dalykas. Bet prie tų gabumų išugdymo daugeliui

(nukelta į 5 psl.)

Darbininko administratoriaus Tėv. Petro Baniūno surengtos ekskursijos į Montrealį dalyviai. Nuotr. Tony's Studio

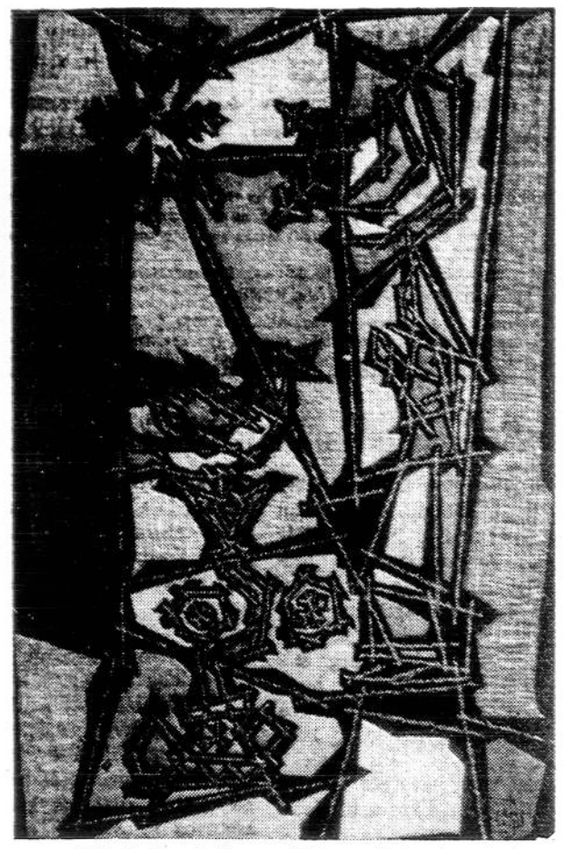

Dail. A. Tamošaičio paveikslas — Tautos legenda

DAIL. A. TAMOŠAIČIO PARODA

Šiuo metu, nuo rugsėjo 3 iki 24, Toronto universiteto galerijoje vyksta dail. Antano Tamošaičio paroda. Išstatyta aliejinės tapybos, litografijos, akvarelės, viso — 39 darbai. Parodą surengė Hart House meno galerijos komitetas.

Paroda buvo įtraukta į meno parodų kalendorių ir atžymėta vietinės spaudos. Rugsėjo 9 The Globe and Mail gražiai įvertino parodą. Kritikas Kay Kritzwiser labai tiksliai pagavo dailininko stiprią individualybę, iškėlė tą savybę, kad jo kūryba primena dekoratyvinius kilimus, nes jis pats anksčiau yra juos audęs. Temos pasirenkamos iš lietuviško folkloro ir sprendžiamos labai originaliai, išsaugojant technikinį švarumą.

Parodos proga išleistam kataloge aprašomas jo kūrybos pobūdis, aprašo Joan Vastokas. Supažindinama su biografiniais daviniais, jo veikla, renkant lietuvių liaudies meną ir jį studijuojant bei aprašant. Įdėtos keturios reprodukcijos.

A † A

EMILIJAI MILUKIENEI

mirus, jos vyrą Matą, dukras, sūnus ir jų šeimas nuoširdžiai užjausdamas, kartu liūdžiu

JUOZAS ŽALIADUONIS

Brangiai mamytei ir senelei

A † A

EMILIJAI MILUKIENEI

mirus, vyrą, dukrą Rūtą Strazdienę, sūnus ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

Irena ir Jonas VILGALIAI

Mirus mielai

ONAI PETRAUSKIENEI,

dr. Stasį Petrauską ir vaikus giliai užjaučia ir kartu liūdi:

Pijus ir Emilija Didžbaliai. J. ir E. Dirginčiai
V. ir O. Mamaičiai, J. Švedas

A†A

ONAI PETRAUSKIENEI

mirus, jos vyrą dr. Stasį, dukterį Laimą ir sūnus Romą ir Gintą nuoširdžiai užjaučia

Licija, Kazys ir Kastytis JANKŪNAI

Mielajai

A † A

ONAI PETRAUSKIENEI

mirus, jos vyrą dr. Stasį Petrauską ir vaikus nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Dr. Marija ir Aleksandras ŽEMAIČIAI

DRAUGAS ATSISVEIKINO SU KUN. K. BARAUSKU

REPORTAŽAS IŠ CHICAGOS

Tarp šimtų lietuvių kunigų, gyvenančių Amerikoje, regis, "Draugo" 1 pusl. redaktorius kun. Kazys Barauskas buvo mažiausiai girdimas ir matomas. 23 metus jis išsėdėjo "Draugo" redakcijos kabinete. Per pastaruosius 12 metų, būdamas 1-mo puslapio redaktorium, kasdien turėjo prirašyti visą dienraščio puslapį ir jį sulaužyti. Rytą atlaikius mišias šv. Kryžiaus lietuvių bažnyčioje, per kiaurą dieną išsėdėjus redakcijoje, jam tikrai mažai belikdavo laiko kur nors viešai pasirodyti. Bet, jei sudėtumėm į krūvą 12-kos metų "Draugo" pirmus puslapius, pamatytumėm, kiek milžiniškų tomų prirašė šis kuklus, bet didelio darbštumo kunigas.

Ne vieną kartą su kun. K. Barausku yra tekę susitikti privačiuose pobūviuose ir viešuose parengimuose, neskaitant kasdieninių susitikinėjimų bendroje darbovietėje — "Drauge". Kur jis pasisukdavo, tuoj išryškėdavo jo didelis draugiškumas ir socialumas. Spaudoje nuolat mirga dešimtys ir šimtai pavardžių tų žmonių, kurie lietuviškiem reikalam aukoja didesnes ar mažesnes sumas. Pats mačiau, kaip kun. K. Barauskas šalpai ar kitiem reikalam aukojo ne po vieną, bet kelias dešimtines iš karto. Bet su viena sąlyga — kad niekas daugiau to nežinotų, kad jo pavardė viešai nebūtų skelbiama. Jo didžioji dorybė — kuklumas ir paprastumas, didelė artimo meilė vykdoma tik darbais, bet be jokios reklamos. Štai dėl ko kun. K. Barauskas mažiausiai girdimas.

Bet kai jis, po ilgo apsigalvojimo, nutarė pasitraukti iš "Draugo" redaktorių štabo, net ir pensijos amžiaus nesulaukęs, "Draugo" leidėjam T. Marijonam ir daugeliui kilo klausimas, kodėl šis darbštus ir pareigingas redaktorius pasitraukia? Nors ir pakartotinai prašomas, jis savo nusistatymo nepakeitė ir nuo rugsėjo 1 jo vietą "Drauge" užėmė žurn. V. Alseika.

Rugsėjo 8 T. Marijonų vienuolyne Chicagoje įvyko red. kun. K. Barausko išleistuvės. Į jas susirinko visas "Draugo" štabas (apie 30 tarnautojų), tėvai marijonai su provincijolu kun. V. Rimšeliu, namo viršininku kun. V. Bagdonavičium, taip pat Kunigų Vienybės pirm. kun. kleb. E. Abromaitis ir kiti. Eilėje kalbų įvertinti red. kun. K. Barausko nuopelnai redaguojant dienrašti, iškeltas jo draugiškumas bei socialumas ir visi labai nuoširdžiai apgailėjo jo pasitraukimą.

Iš anksčiau girdėta užuominų, kad kun. K. Barauskas, prisiglaudęs prie parapijos, rašysiąs atsiminimus iš spaudos darbo laikų. O jo, kaip redaktoriaus karjera ilga: Lietuvoje jis buvo populiaraus "Mūsų Laikraščio" redaktorius, dirbo Katalikų Spaudos biure, Amerikoje per 23 metus buvo vienas iš "Draugo" redaktorių. Tad ir išleistuvių metu padaryta įdomi staigmena: įteiktas dailiai įrištas atsiminimų 1 tomas su viršeliu ir tituliniu lapu, tik tuščiais baltais puslapiais. Tai žinia, kad kun. K. Barauskas per metus kitus turės tokį tomą atsiminimų parašyti ir tai turės būti pioniериški atsiminimai ta prasme, kad lies mažai kam žinomą spaudos darbininko pasaulį, kuris kasdien turi susidurti ne tik su dešimtimis žmonių, bet ir su šimtais problemų.

Per pastaruosius ketverius metus kasdien tekdavo užsukti į kun. K. Barausko kabinetą, kur subėgdavo naujausios politinės žinios ir lietuviško gyvenimo paskutinieji įvykiai.

Kodėl gi iš redaktoriaus pareigų pasitraukė visų gerbiamas ir mylimas kun. K. Barauskas? Jis tai viešai prisipažino išleistuvių vakare: kad į "Draugą" ateitų jaunesnės jėgos su naujomis idėjomis ir savu žurnalistiniu stiliumi.

Šiuo metu kun. K. Barauskas pasilieka pas svetingąjį šv. Kryžiaus parapijos kleboną kunigą E. Abromaitį, kur rezidуoja "Dainavos" ansamblis, intensyviai pradėjęs ruošti naują simfoninę J. Gaidelio kantatą 'Kovotojai'. Apie ją ir apie Lietuvių operos naujojo sezono kelią jau bus ateinančio reportažo tema.

Vl. Rmjs.

Atsisveikinant su kun. K. Barausku, kalba marijonų provincijolas kun. V. Rimšelis. Iš k. į d. K. Bradūnienė, kun. A. Miciūnas, kun. K. Barauskas, kleb. Adomaitis, kun. K. Juršėnas, A. Baltrušaitis ir Draugo spaustuvės vedėjas J. Gliosas

CLEVELAND, OHIO

Aldonos Stempužienės recitalis įvyks rugsėjo 24, sekmadienį, 4 val. popiet Clevelando Muzikos Instituto salėje. Programoje arijos ir dainos šių kompozitorių: Donizetti, Durante, Caccini, Pergolesi, De Falla, Verdi, Debussy, Lapinsko. Recitalio proga didžiausias Clevelando rytmetinis ir sekmadieninis dienraštis The Plain Dealer rugsėjo 6 paskelbė muzikos kritikės Ethel Boros straipsnį "Lithuanian Composer Readies Presentation". Rugsėjo 5 d. vakare Plain Dealer redakcijoje, Clevelande, straipsnio autorė turėjo beveik dviejų valandų interview su soliste Aldona Stempužiene ir komp. Darium Lapinsku. Kritikė interview metu net pareiškė, kad norėtų vykti į Chicagą, kur Kultūros kongreso metu, lapkričio 26-27 bus komp. Dariaus Lapinsko muzikinio kūrinio "Maras" (libreto poeto Kazio Bradūno) premjera. Clevelande Aldonos Stempužienės recitalį ruošia Cafarelli Opera Company.J.

— **Arūnas Ališauskas,** gimęs 1951 kovo 14 ir su tėvais gyvenąs Montrealyje, Kanadoje, baigė gimnaziją pirmuoju visoje Quebecko provincijoje.

— **Solistas tenoras Leonas Baltrus** pasirašė sutartį su vokiečių teatrų agentūra 1968-69 metų sezonui dainuoti Dortmundo Operos teatre. Rugpiūčio 20-21 solistas sėkmingai koncertavo Amsterdame, Olandijoje, akomponuojant garsiam olandų pianistui Ge Van Toorenburg.

Menininkai . . .

(atkelta iš 4 psl.)

dabar esančių laisvame pasaulyje menininkų yra prisidėjusi nepriklausoma Lietuva. Kilnų darbą atliks tie menininkai, kurie savo meno kūrinius paaukos Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, 50-čio minėjimo reikalam. Lėšom telkti komitetas aukoja savo darbą, eiliniai tautiečiai pagal išgales aukos pinigą, o jūs, mieli menininkai, mūsų tautos pasididžiavimas, paaukokite bent mažą dalelę savo kūrybos.

Tikėdamas jūsų supratingumu, dėkingas

Jungtinis Finansu Komitetas

Kennebunkporte šią vasarą vykusioje moksleivių ateitininkų vasaros stovykloje. Stovyklautojai eina į pamaldas. Nuotr. V. Maželio

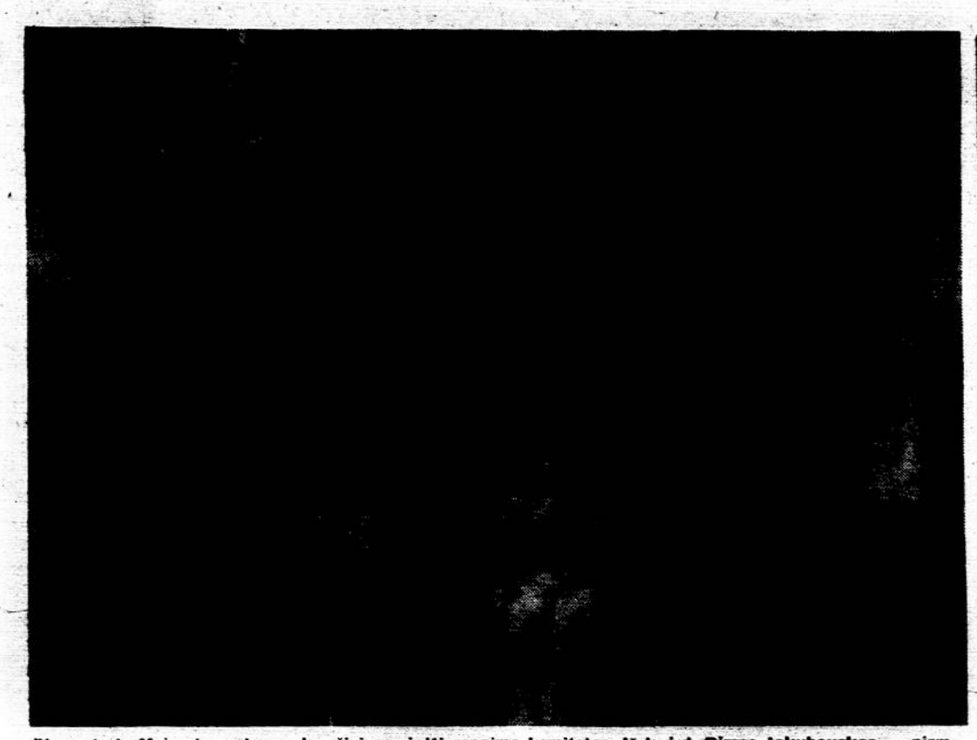

Worcesterio Maironio parko penkmečiui paminėti rengimo komitetas. Iš k. į d. Rimas Jakubauskas — pirm., Elena Kauševičienė — virtuvės vedėja, Kazys Adomavičius — parko pirmininkas; stovi — Algis Glodas, Petras Molis, Jonas Pipiras, Vladas Židžiūnas ir Alfonsas Kauševičius — parko reikalų vedėjas.

MAIRONIO PARKO PENKMETIS

WORCESTER, MASS.

Worcestery, Mass., viena iš veikliausių draugijų yra Labdaros draugija, kuriai jau keletą metų sėkmingai vadovauja Kazys Adomavičius. Draugija turi vadinamą Maironio parką, kuris yra Shrewsbury, Mass., 52 Quinsingamond Ave.

Šiame parke draugija prieš 5 metus pasistatė gražų pastatą su sale, kuriame vyksta dauguma lietuviškų parengimų, minėjimų, koncertų ir k. Jaunimo organizacijos čia turi savo būstines, tautinių šokių grupės daro repeticijas, o parko sporto aikštėse kasmet įvyksta skautų sporto šventės, kurios yra žinomos visame Atlanto pakraštyje.

Šių pastatų penkmečiui paminėti spalio 1 d. 1 v. rengiami iškimingi pietūs su menine programa, kurią išpildys solistė Daiva Mongirdaitė iš Bostono ir deklamatorius A. Velonauskas iš Worcesterio. Pietūs bus Maironio parke. Po pietų 5 val. šokiai, grojant gerai muzikai.

Visi Worcesterio ir apylinkės lietuviai kviečiami apsilankyti Maironio parke.

Šventės rengimo komitetas

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ NUTARIMAI

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimo, įvykusio 1967 rugsėjo 2-3 Clevelande Cleveland-Sheraton viešbutyje,

Rezoliucijos

1. Laisvojo pasaulio lietuviai gydytojai, pasisakydami už nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą, aktyviai įsijungia į kovą už Lietuvos laisvę ir remia visų lietuviškų politinių veiksnių pastangas tą kovą vedant.

PLGS sveikina VLIK. ALT, Pasaulio Bendruomenę, nepriklausomos Lietuvos diplomatijos atstovus, Rezoliucijom remti vyriausią komitetą ir remia jų politinę veiklą, kviesdama visus gydytojus prisidėti prie mūsų politinių veiksnių kovos už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

2. PLGS sveikina Lietuvių Fondą, Tautos Fondą, Kanados Lietuvių Fondą, Balfą ir visus kolegas, remiančius lietuvių fondus ir jų idėjas.

3. PLGS sveikina jungtinį komitetą, rengiantį 1968 metų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą 50 metų nepriklausomos Lietuvos sukakčiai paminėti ir kviečia visus gydytojus moraliai ir materialiai remti jų darbus.

4. PLGS ragina laisvojo pasaulio lietuvius gydytojus, dar iki šiol neįsijungusius į Sąjungą, tapti jos nariais bendram profesiniam ir Lietuvos laisvinimo darbui.

5. PLGS suvažiavimas siunčia sveikinimus:

a. Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentui, b. Amerikos Gydytojų Sąjungos prezidentui, c. Kanados Lietuvių Bendruomenės suvažiavimui, vykstančiam Montrealyje rugsėjo 3. D. neprik. Lietuvos atstovam: pp. Lozoraičiui, Kajeckui, Daužvardžiui, Simučiui, Zmuidzinui, Balučiui, Bielskui ir Girdvainiui.

Rezoliucijų Komisija: Dr. M. Budrienė, Dr. J. Balčiūnas, Dr. B. Radzivanas.

HARTFORD, CONN.

Rugsėjo 2-3 L.A.P. klubo patalpose L. B. Hartfordo apylinkės valdyba ir "Aido" choras surengė **Juzės Katiliūtės-Stanulienės meno kūrinių parodą.** Parodos atidaromą žodį tarė L.B. Hartfordo apyl. pirm. prof. V. Balčiūnas. Kalbėjo paskui ir davė kai kurių komentarų ir pati menininkė.

Parodoje buvo išstatyti 25 paveikslai. Tai pastelių, tempera, akvarelių ir aliejinių dažų paveikslų gražus rinkinys. Tai gamtos, daugiausia Lietuvos, peisažai: uostas, gulbės, miestelis tarpkalnėje, žiema kalnuose, saulėlydis, eglės, langas, seni rūmai, laiveliai, kelias kalnuose, palmės, pajūryje, berželiai, kopos, žvejai, gėlės, obuolių skynėjos, žiema ir kt.

Parodą per abi dienas aplankė apie 350 žmonių, nupirko 5 paveikslus.

Dailininkė Juzė Katiliūtė-Stanulienė gyvena Šveicarijoje. Į J.A.V. atvyko aplankyti savo sesers Albinos Katiliūtės buv. Vilniaus Valstybinio Teatro artistės, ir parodyti lietuviam savo meno kūrinius.

Dailininkė yra baigusi Kauno meno mokyklą, studijavusi Vilniaus Meno akademijoje ir gilinusi meno studijas Ženevos, Šveicarijoje, meno mokykloje.

Pirmos lietuvių kalba pamaldos Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje buvo rugsėjo 10. Šv. mišias lietuviškai aukojo ir pamokslą taip pat lietuviškai pasakė klebonas kun. Juozas Matutis. Žmonių-lietuvių prisirinko gana daug. Visi per mišias giedojo lietuviškas giesmes. Lektorium buvo Antanas Dilijonas.

Lietuviškos pamaldos bus kiekvieną sekmadienį, 8:30 v. ryto. Lietuviškom pamaldom tvarkyti sudarytas komitetas: B. Dapkus, E. Žiūrys, R. Žiūrienė, K. Jurkevičius, B. Kriščiūnas, J. Leonaitis, S. Petravičienė, K. Rūkas, ir Z. Strazdas. Lektoriais numatyti: A. Lukas, K. Rūkas ir K. Jurkevičius. Kun. A. Karalis paskirtas lietuviškų pamaldų globėju.

Visi Hartfordo ir apylinkių lietuviai prašomi šiose lietuvių kalba pamaldose dalyvauti.

L.A.P. klubo gegužinė - piknikas buvo surengta rugsėjo 10. Kadangi ta diena buvo lietinga, tad gegužinė negalėjo vykti Lietuvių darže, East Hartforde, o vyko savose patalpose. Žmonių buvo daug.

Pasilinksminimas prasidėjo 12 val. dieną ir tęsėsi iki 9 val. vak. Lietuviškus valgius gamino: Katrė Degutienė, Ona Jusinienė, Elzė Kurienė, Leokadija Pilvelienė, Marija Baltulionienė, Ona Radžiuvienė ir Marcelė Urbonienė; joms talkininkavo Juozas Bakšys. Šokiam grojo Melo Tones orkestras.

L.A.P. klubo banketas bus spalio 7, šeštadienį, 7 val. vak. didžiojoje klubo salėje. Įėjimas vienam asmeniui $5.00.

....J. Bernotas

— **Arkivyskupo Jurgio Matulaičio,** lietuvių marijonų vienuolijos atnaujintojo, palaimintuoju paskelbimo byla Romoje žymiai pasistūmėjo priekin. Popopiežiaus Pauliaus VI-jo dekretu byla perkeliama Apaštalų Sosto žinion. Kun. dr. K. Rėklaičiui pasitraukus iš postuliatoriaus pareigų, bylos vedėju paskirtas kun. dr. Juozas Vaišnora. Proceso reikalus tvarkyti jam padeda kun. J. Duoba.

IŠ VISUR

— **Ateitininkų Federacijos Vado ir kontrolės komisijos rinkimų** data atidėta iki rugsėjo 30. Visi ateitininkai prašomi atlikti savo pareigą —pabalsuoti. Jeigu kas nebūtų gavęs balsavimo lapelių, prašome kreiptis į rinkimų komisiją adresu: Kun. dr. P. Celiešius, 2718 St. George St., Los Angeles, Calif. 90027.

— **Dail. Pauliaus Augiaus** monografijos pristatymas įvyksta rugsėjo 24 d. 3 val. popiet Jaunimo centre, Chicagoje. Programoje: dail. Telesforo Valiaus žodis ir meninė dalis. "Eglė žalčių karalienė" pasakys aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė. Vysk. M. Valančiaus "Žemaičių vestuves" žemaitiškai paskaitys aktorius L. Barauskas. Chicagos lietuvių styginis kvartetas pagros muzikos kūrinį. Įėjimas laisvas.

— **Studentų Ateitininkų Sąjungos** suvažiavime, įvykusiam rugsėjo 1, buvo išrinkta nauja Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdyba: dvasios vadas Kęstutis Trimakas, S. J., pirm. Vaidevutis Valaitis, vicepirm. Elenutė Bradūnaitė, ižd. Vacys Šaulys, užsienio sekretorė Aldona Zailskaitė, vidaus sekretorė Dalia Bakaitytė, spaudos informacijos skyriaus vedėjos Irena Rūsėnaitė ir Aldona Masilionytė, rytų atstovai ir nariai Rimas Gedeika ir Kęstutis Girnius.

— **Adv. Julius Smetona** atsistatydino iš JAV LB Clevelando I-os apylinkės valdybos pirmininko vietos. Pareigas laikinai eina I vicepirm. A. Pautienis. Papildomai į valdybą įėjo Gintautas Sniečkus.

— **Dail. Romo Viesulo** kūrinių paroda rugsėjo 10 — spalio 3 vyks Cincinnati Art Museum patalpose. Tai didelis mūsų tautiečio laimėjimas, nes pirmą kartą dalyvauja dideliame muziejuje ne grupinėse parodose, bet individualinėje vieno žmogaus parodoje.

Dail. Antano Tamošaičio kūrinių paroda atidaryta Toronto universiteto Hart House patalpose. Rugsėjo 3 atidarytoje parodoje kalbėjo dr. Charles E. Henry. Parodą globoja Hart House meno reikalam komitetas. Paroda vyks iki rugsėjo 24.

— **Prel. Jonas Baltusevičius (Boll)** Scrantono vyskupo paskirtas Švč. Trejybės lietuvių parapijos, Wilkes Barre, Pa., klebonu. Ši parapija yra viena didžiausių ir seniausių Scrantono vyskupijoje. Daug metų joje klebonavo kun. Juozas Miliauskas, neseniai pasitraukęs iš klebono pareigų ir paskirtas klebonu emeritu. Prel. J. Baltusevičius iki šiol klebonavo šv. Mykolo parapijoje, Scranton, Pa., į kurią buvo paskirtas klebonu tuoj po pašventinimo kunigu 1933.

VISI BENDROM JĖGOM STATYKIME

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

- STATYBOS FONDAS ATIDARYTAS
- PATOGUS ŽEMĖS SKLYPAS ATRASTAS
- PASTATO PLANAI RUOŠIAMI

KĄ PASIRYŽOME — ĮVYKDYSIME!

DABAR YPAČ REIKALINGA JŪSŲ AUKA ŽEMĖS SKLYPUI PIRKTI

TĖVAMS FRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)
680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Siunčiu auką ..... statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius į:

☐ Garbės fundatorius ($1000) ☐ Amžinuosius narius ($500)
☐ Fundatorius ($100) ☐ Rėmėjus (mažesnė auka)

Pasižadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui _____

ADRESAS _____

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible)

Hartfordo miesto majoras Frank Mancuso įteikia Džimiui Leonaičiui pasaulio skautų sambūrio (jamboree) medalį. Jis buvo vienintelis tos apylinkės berniukas, parinktas dalyvauti metiniame skautų sąskrydyje Kalifornijoje. Ten jis atstovavo ir Kennebunkporto šv. Antano gimnazijos skautus. Šioje gimnazijoje jis mokosi trečius metus. Už skautišką veiklą jis pakeltas į skauto erelio laipsnį. Jis yra senosios kartos veikėjo, Juozo Leonaičio iš Hartfordo, anūkas.

VEDYBINIO GYVENIMO AUKSINĖ SUKAKTIS

BROCKTON, MASS.

Rugsėjo 2 Kazys ir Konstancija Grigai iškilmingai paminėjo vedybinio gyvenimo auksinį jubiliejų. Tą dieną Šv. Kazimiero par. bažnyčioje per iškilmingas jų intencija aukojamas mišias atnaujino vedybų pažadus ir priėmė komuniją dviejuose pavidaluose — duonos ir vyno, kaip dabar naujoj liturgijoje leidžiama daryti tam tikromis progomis. Mišias aukojo ir pritaikintą pamokslą pasakė Šv. Kazimiero par. vikaras kun. William L. Valkevičius.

Šiose iškilmėse dalyvavo jų dukra vienuolė, kuri priklauso Jėzaus Nukryžiuotojo vienuolyno kongregacijai, daug giminių ir pažįstamų bei parapijos veikėjų.

Po mišių į Grigų namus buvo pakviesti giminės ir draugai vaišių. Prisirinko daug žmonių, pasveikinti "jaunavedžius" ir palinkėti jiem ilgiausių metų. Su pasveikinimais buvo įteikta daug ir vertingų dovanų. Jų tarpe buvo įteiktas nuo jo brolio penkių sūnų labai gražus ir brangus kielikas, kurį Grigai padovanos per kardinolą Richard J. Cushing Pietų Amerikos neturtingom misijom.

Kazimieras Grigas atvyko į šią šalį 1905, o Konstancija Marcijonaitė-Grigienė 1913. Abu iš Vilniaus krašto. Susituokė 1917 rugsėjo 2 Šv. Roko parapijos bažnyčioje, Montello, Mass., ir apsigyveno šiame "batų mieste". Mat, Brocktonas vadinamas "Shoe City". Jame yra labai daug batų dirbtuvių. Kazimieras Grigas ir dirbo visą laiką batų siuvyklose, kol išėjo į pensiją. K. Grigas dabar jau yra sulaukęs 80 m. amžiaus, bet dar retkarčiais nueina į savo seną dirbtuvę.

Grigai išaugino sūnų ir dukrą. Sūnus Jurgis, baigęs aukštąją mokyklą, buvo įstojęs į Marijonų kongregaciją, Hillsdale, Ill., bet neilgai jam teko ten būti, vos eidamas 20-tuosius amžiaus metus, staiga mirė, nepasiekęs savo troškimo tapti kunigu. A. a. Jurgio palaikai buvo atvežti į Brocktoną ir palaidoti Kalvarijos kapinėse 1946 liepos 10.

Dukra Julia įstojo į Jėzaus Nukryžiuotojo seselių vienuolyną ir yra Mater Dei Academy vadovė.

Grigai yra labai veiklūs Šv. Kazimiero par. nariai nuo pat jaunų dienų. Jie įsijungė į įvairias organizacijas bei draugijas. Grigienė priklauso vedusiųjų moterų sodalicijai, Šv. Pranciškaus Trečiam Ordinui ir kitom draugijom. Grigas visu atsidavimu dirbo LDS organizacijai nuo pat jos įsikūrimo. Daugelį metų išbuvo LDS 2-ros kuopos pirmininku; priklauso Šv. Vardo draugijai, Lietuvių Piliečių klubui, Lietuvių Franklin klubui ir kitom organizacijom. K. Grigas už nuopelnus yra pakeltas į LDS garbės narius.

Linkime jubilijatam ilgiausių metų ir dar nepavargti ir toliau dirbti lietuviškoje, katalikiškoje dirvoje.-**A.P.**

Kazimieras ir Konstancija Grigai

AUKOS TAUTOS FONDUI

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (Vliko) darbam paremti Tautos Fondo įgaliotiniai C. Surdokas ir K. Kudla iš Baltimorės, Md., šiais metais prisiuntė 252 dol. aukų iš šių asmenų: 25 dol. dr. S. Ankudas; 15 dol. Tallat-Kelpšai; po 10 dol. K. Kanauka, A. Leonas, Karpers, M. Misiūnas, V. Kazlauskas, Bučinskai, J. Jokubauskas, P. Bakanas, Sajauskai, Surdokai, Radžių šeima; 7 dol. Gaivičius; po 5 dol. Palubinskai, D. Pukelytė, Mačiulis, Buiniai, E. Radžius, Balčiūnai, E. Kudlienė, Noreikai, Kazakevičiai, A. Mykolaitienė, Karevičiai, Penkūnai, V. Laukaitis, Dūda ir kun. Pugevičius.

Tautos Fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja visiem aukojusiem ir įgaliotiniam už aukų surinkimą.

BOSTONE MIRĖ MIŠKININKAS A. JUOZAPAITIS

A. Juozapaitis

Bostone rugpiūčio 26 anksti rytą staiga mirė Andrius Juozapaitis, miškininkas-girininkas, sulaukęs 69 metų amžiaus.

Velionis gimė ūkininkų šeimoje, Gelumbiškių kaime, Sasnavos valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Pirmas pasaulinis karas, frontui ilgesnį laiką sustojus Pašešupiuose, jauną Andrių nubloškė į Rusiją, kur jis baigė gimnaziją. Vėliau stojo į miškininkystės institutą.

Po karo, atsiradus galimybėm grįžti į Lietuvą, A. Juozapaitis grįžo tėviškėn ir po kurio laiko įstojo į Dotnuvos akademiją miškininkystės studijuoti. Baigęs tą akademiją 1927 metais, gavo miškininko vardą.

Girininko ir miškininko pareigas ėjo Seinų urėdijoje 17 metų. Už uolų pareigų ėjimą Lietuvos valdžia jį apdovanojo Gedimino ordinu.

Po antrojo pasaulinio karo iš Vokietijos atvyko į Ameriką ir apsigyveno Lowell, Mass. Ten nebuvo lietuviškos mokyklos, tai patys tėvai — Petronėlė Juozapaitienė ir velionis Andrius mokė savo sūnų Gediminą lietuvių kalbos, geografijos, istorijos. Sūnus išaugo pasižymėjęs sportininkas, skautas ir skautų vadovas. Jis pamilo Lietuvą, gerai kalba ir rašo lietuviškai. Daug prie jo mokymo prisidėjo jo mamytė — Petronėlė, kuri iš profesijos buvo mokytoja Seinų apskrityje. Dabar sūnus yra sukūręs šeimą ir gyvena Seattle, Washington. Ten reiškiasi visuomeniniame gyvenime.

Atvykęs Amerikon, velionis kasdienę duoną pelnėsi dirbdamas įvairius darbus. Prieš išeidamas į pensiją, 10 metų išdirbo banke.

A. Juozapaitis visuomet buvo linksmas, malonus bei taktingas, nuolat šypsojosi. Šios būdo savybės jam padėjo gražiai su visais sugyventi, ir dėl to jis neturėjo priešų.

Pamėgęs mišką ir paukščių čiulbėjimą, velionis buvo įsitaisęs palapinę ir važiuodavo automobiliu į State Park, New Hampshire, kai atsirasdavo laisvo laiko valandėlė. Šias eilutes rašąs kartą buvo pakviestas į tokią miško ekskursiją. Džiaugiausi labai ištrūkęs sekmadienį po ankstybųjų mišių iš miesto.

Visa šeima domėjosi mišku, jo gyventojais. Ir man jis parodė skruzdėles, paukščius. Jis nuolat dėkojo Dievui už kiekvieną dieną ir už šiltą ir gaivinantį saulės šypsnį.

Laidotuvėm patarnavo J. Liubino įstaiga. Pamaldas laikė šv. Petro bažnyčioje kun. J. Vembrė iš Brocktono, jam asistavo kun. J. Klimas ir kun. P. Totoraitis iš Newarko, N.J. Trys kunigai ir apie 50 automobilių palydėjo jį į Forest Hills kapus. Prie kapo atsisveikinimo kalbas pasakė kun. J. Vembrė, inž. Skudžinskas, mišk. J. Jančiauskas ir P. Kaminskas.

Pabaigai buvo sugiedota Angelas Dievo ir Lietuvos himnas.

Velionis paliko liūdinčią žmoną Petronelę, sūnų, aeronautikos inžinierių, Gediminą, gyvenantį su šeima Seattle Washingtone, anūkę, ir daug giminių Amerikoje ir Lietuvoje.

Bostono lietuvių visuomenė reiškia mirusiojo šeimai gilią užuojautą. Mirusio žmonos pageidavimu giminės ir draugai vietoje gėlių Lietuvių Fondui suaukojo A. Juozapaičio vardu per 300 dol.

P. Juozapaitienė tautinės sąjungos namuose surengė laidotuvių dalyviam iškilmingus pietus, kurių metu gražią kalbą pasakė svečias kun. P. Totoraitis.

P. Kaminskas

Naujas fizikos mokslų daktaras

Malonu stebėti kaip neperseniausiai į šį kraštą atvykusių vaikai siekia mokslo, tuo būdu užimdami vietas tų vyresnės kartos lietuvių, kurių jau ne vienas pasitraukė iš gyvųjų tarpo.

Adolfas K. Gaigalas, Jr. jau nuo pat pradžios mokyklos dienų buvo pavyzdingas ir uolus mokinys, visuomet būdavo pirmųjų eilėse. Šių metų birželio 5 Carnegie Institute of Technology Pittsburghe, Pa., jam buvo suteiktas fizikos mokslų daktaro laipsnis.

Jaunasis daktaras gimė 1939 rugsėjo 7 Kaune. 1949 su tėvais atvyko į šį kraštą ir apsigyveno Philadelphijoje. 1954 baigė šv. Kazimiero parapinę mokyklą ir, išlaikęs konkursinius egzaminus, įstojo į Central High School, Philadelphijoje. Ją baigė 1958 su garbės pažymėjimu.

Gavęs pilną 4 metų stipendiją, įstojo į Wesleyan universitetą studijuoti fiziką. 1962 jį baigė, gaudamas BS laipsnį.

Persikėlęs į Pittsburgą mokėsi toliau Carnegie Institute of Technology, gaudamas magistro laipsnį. Ten pat ruošėsi daktaratui ir šiais metais šį tikslą pasiekė.

Besiruošdamas daktaratui, kartu dirbo prie atominio reaktoriaus, atlikdamas mokslinius tyrimus. Šių tyrimų rezultatus yra paskelbęs Amerikos fizikų žurnale. Be to, dalyvauja Amerikos fizikų suvažiavimuose, kuriuose daro pranešimus iš savo tyrimų srities.

Šiuo metu naujasis daktaras yra Assistent Professor State University of New York Binghamptone.

Jaunajam daktarui nesvetima ir lietuviškoji veikla. Būdamas Philadelphijoje jis dalyvavo šios kolonijos lietuviškam gyvenime, priklausė chorui, Lietuvių Studentų ir Ateitininkų Sąjungom. Dabar taip pat seka lietuviškąjį gyvenimą, skaito lietuvišką spaudą.

Naujasis daktaras yra sūnus Adolfo ir Antaninos Gaigalų, savo kultūrine veikla gerai žinomų Philadelphijos lietuviškame gyvenime.

Naujam fizikos mokslų daktarui Adolfui K. Gaigalui, Jr. linkime geriausios mokslinės sėkmės. **-D.M.**

Los Angeles lietuvių dienos programos dalyviai rugsėjo 10 iš k. į d. aktorius Vitalis Žukauskas, pianistė R. Apeikytė, sol. A. Pavasaris, LB vicepirm. O. Ruzgienė, poetas Bern. Brazdžionis. Nuotr. L. Kanto

SPRINGFIELD, MASS.

Petras Šapras gyvena Springfield, Mass., ir dirba kaip chemikas Monsanto Cols laboratorijose. Chemijos mokslus jis studijavo Vokietijoje, baigė Amerikoje Johns Hopkins universitete, taip pat Mass. kolegijoje. Nuo 1949 iki 1955 dirbo asistentu medicinos mokykloje prie Johns Hopkins universitete, prie Monsanto tyrimo laboratorijos prisidėjo 1955. Savo srities klausimais bendradarbiauja chemikų spaudoje, dalyvavo įvairiuose tyrinėjimuose.

Bendrovės jis paaukštintas iš chemiko tyrinėtojo į tyrinėtoją specialistą. Apie jo paaukštinimą parašė Springfield laikraščiai, įsidėjo nuotrauką.

Petras Šapras yra vedęs Jadvygą A. Sirtautaitę, kuri anksčiau gyveno New Yorke, augina tris vaikus.

JOHN SEARS

susirūpinęs, kad mokesčiai kyla, o jūsų uždarbio vertė vis mažėja

Mokesčių mokėjimas visada nemalonus. Dar nemaloniau, jei miestas tų mokesčių nepajėgia sėkmingai panaudoti, jei mokesčių mokėtojų pinigai neduoda piliečiam to, ką jiem miestas už tai turėtų duoti. John Sears nežada stebuklų, bet jis aiškiai žino kaip pagal konstituciją pertvarkyti Bostono mokesčių sistemą.

Keletas problemų:

* Mokesčiai nelygiai nustatomi. Įkainavimas sauvališkas. Per maža įvertintojų. Jų sprendimai nepatikrinami neutralių asmenų. Daugumoje įkainuotojai nėra keičiami rotacine tvarka.

* Pastebimas trūkumas bendravimo tarp mokesčių mokėtojų ir miesto valdžios. Mokesčių įstatyme mažai tepaaiškinta kas tie mokesčiai yra. Miestas metų bėgyje vėlinasi painformuoti apie mokesčių dydį.

* Miestas eikvoja pinigus nereikalingų tarnautojų algom. Neskaitant policijos, Bostonas, kaip mažėjąs miestas, turi perdaug tarnautojų.

* Miestas mažai stengiasi gauti pajamų iš šalies. Mažai dedama pastangų prisivilioti lengvąją pramonę. Miestas nesirūpino išreikalauti atlyginimo iš Port Authority už miesto gaisrininkų patarnavimus aerodrome.

Kaip miesto įstatymų leidėjas, John Sears:

* Stengėsi dažnai iš miesto perkelti mokesčių naštą už miesto ribų.

* Privertė Mass. Port Authority (turėtų sumokėti mokesčių 4 kart daugiau negu mokyklos ir bažnyčios) sumokėti miesto gaisrininkam už patarnavimus aerodrome.

* Pilnai ištyrė miesto išlaidas iš mokesčių pinigų ir suformulavo konstitucines bei pritaikomas idėjas Bostono mokesčių sistemos pertvarkymui.

Kaip kandidatas į burmistrus, John Sears siūlo:

* Teisingą mokesčių įkainavimo sistemą. Pav. John Sears siūlo asesoriam sąrašą namų pataisymų, dėl kurių mokesčiai nebūtų pakelti.

* Ankstyvą ir tikslią informaciją apie mokesčius. John Sears tiki, kad žmonės turi būti iš anksto informuojami apie mokesčius, kad žinotų kaip tvarkyti savo nuomas. John Sears galvoja, kad žmonės turi tiksliai žinoti kiek mokesčių pinigų sunaudoja švietimo komisija, apskritis, MBTA.

* Mokesčių pajamų padidinimui: (1) uždėti mokesčius universitetų bendrabučiam; (2) paskubinti įsigijimo procesą miesto atnaujinime, kad žemė nebūtų be mokesčių kol apartmentai neprisipildo (kaip West End); (3) mokesčių privilegijos tik naujom miesto pramonėm; (4) praplėsti condominium housing Bostone.

* Ryžtingas pastangas gauti miestui lengv. pramonės.

* Planus naujam uosto padidinimui.

* Radikaliai sumažinti nereikalingų miesto tarnautojų skaičių.

JOHN SEARS YRA VIENINTELIS KANDIDATAS Į BURMISTRUS, KURIS NETURI NIEKO BENDRO SU "KASDIENIŠKŲ POLITIKIERIŲ" BŪRIU, KURS JAU DAUG METŲ VALDO ŠĮ MIESTĄ.

IŠRINK JOHN SEARS Į BURMISTRUS RUGSĖJO 26

Brooklynas ir Manhattanas — Nuotr. P. Ąžuolo

Praktiški patarimai

Jei įsipiovėte ar įsidrėskėte, kraujavimą galima sustabdyti citrinos sunka.

★

Jei belygindamos padeginote skalbinius, parudavusią vietą galima išvalyti svogūno sultimis. Jomis reikia suvilgyti padegusią vietą ir palikti keletai valandų. Po to išskalbti.

★

Vinį lengviau įkalsime į medį, jei prieš tai patrinsime ją muilu.

★

Langų stiklus lengviau ir greitai galima nuplauti,jei į vandenį įpilsime 1-2 valgomus šaukštus spirito.

★

Druska

Sutrūkę kiaušiniai neštekėję išverda sūriame vandenyje.

Valant slidžią žuvį, reikia pirštus pamirkyti į druską — tai palengvina darbą.

Druska druskinėje nesudrėks jeigu į druskinę įdėsime keletą ryžių grūdų.

Taukai iš keptuvės mažiau šokinės, jei įbersime truputį druskos.

Žuvis kepant nesubyrės, jeigu ją pasūdysime 10-15 minučių prieš kepimą.

★

— Tėveli, aš tik vienas visoje klasėje galėjau atsakyti į mokytojo klausimą.

— O koks tas klausimas buvo?

— Kas išmušė langą?

★

— Ar žinai koks gyvulys brangiausias?

— Dramblys.

— Kodėl?

— Nes jo visi kaulai yra iš dramblio kaulo.

★

— Žiūrėk, vaikeli, ar nenuostabu, kaip maži viščiukai išsirita iš kiaušinio?

— Taip, tėveli, bet man dar nuostabiau, kad jie ten įlenda.

★

— Sūneli, ką tu ten skaitai apie vaikų auklėjimą?

— Tik norėjau pasitikrinti, ar esu gerai auklėjamas.

★

Teisėjas į kaltinamąjį:

— Kadangi nėra aiškių įrodymų, kad būtumei pavogęs laikrodį, esame priversti tave išteisinti. Ar turi dar ką pasakyti?

— Taip, ponas teisėjau. Ar tą laikrodį dabar galiu pasilaikyti?

★

— Man atrodo, kad šis ponas yra mokytojas.

— Kodėl tau taip atrodo?

— Prieš atsisėsdamas, jis pirma gerai apžiūrėjo kėdę.

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
PETRAS VIŠČINIS,
173 Arthur St.
Brockton, Mass. 02402
Tel. 586-7209
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON. MASS
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER
BROCKTON,
Vedėjas P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
FM bangomis 105,7 MC
meg. iš **WKOX**, Framingham, Mass.
Sekmadieniais 8 - 9 val. ryto

LIETUVIŠKŲ MELIODIJŲ
RADIO VALANDA
girdima kiekv. šeštadienį 3-4 p.p. iš Detroito stoties WJLB-AM-1400 kilo. Pranešėjai: Patricia Bandza ir Algis Zaparackas; vedėjas — Ralph Valatka, 15756 Lesure, Detroit, Mich. 48227; tel. 273-2224.

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGŪNAVIČIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249-4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
52 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila, Pa. 19123
PO 5-0932
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

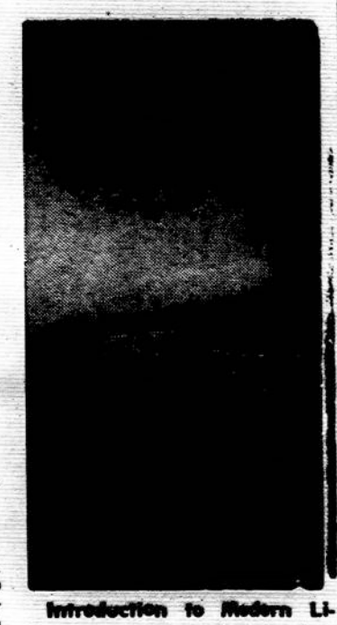

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemokantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: *Lithuanian Reader for Self-Instruction.* Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol. Abi knygas galima užsisakyti:

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: 867-3680

DISPLAY

Outstanding buy 19 rm house operated as an approved Home for the Aged, built on 5½ acres of wooded land, midway between N. Y. C. and Philadelphia. Priced at $120,000, — good income, living quarters on premises. Phone (201) 762-0274.

Outstanding Buy GROCERY AND DELICATESSEN for sale in Northern Dutchess County. Gd. family business, yearly gross over $120,000. Real Estate optional.
Call (914) PLateau 8-4292

Attention, Musician, Dealers, Pianotuners! — Complete overhauling of Pianos. Our specialty: new Resonance Bottoms. No order too large or too small. Satisfaction guaranteed. Call for free estimate **A & C Pianocraft, Inc.** 18-02 Astoria Blvd., Astoria, Queens. Tel.: 721-5842

HELP W. MALE

Foremen spot welding dept. exp. only on mass production, steel cabinets & other items. Ability to train new help & maintain welding points in order. Excellent starting rate + benefits. Growth potential is excellent for a good production man with ability. **Art Lloyd** 1101 Linwood St. Bklyn, N.Y.

Mechanic - Engineer
HOTEL
Refrigeration License Eastside Hotel in Midtown.
Salary $149.18
40 hours from 4 PM to 12 midnight
WRITE BOX B 23
521 5th Avenue
Room 714 N. Y. 10017
Tel. PL 5-4400
Ex 214 or 224

AUTO BODY MAN — steady work nice working conditions excellent future profit sharing paid vacations, excellent salary — TED'S AUTO BODY 151 Sommerfield St. Eastchester, N.Y. 914-723-2240; 914-MO 4-5460 evens.

Electronic Engineers
Electronic Technicians
Meter Repairman
and Trainees
Salary open.
Tel. Barry Katz 516 - 487-0500
Between 10:30 AM & 3:00 PM
or make an appointment
A & M INSTRUMENTS
Community Drive
Great Neck, L.I., N.Y.
Bet. L.I. Expressway and Northern Blvd.

SCHOOL-BUS DRIVERS
FULL or PART TIME
EXCELLENT JOB
Call (914) NE 2-3444

H. W. FEMALE

WANTED EXP OPERATORS on Sportswear steady work nice working conditions—section work. Work near home — Union shop **GEMINI SPORTSWEAR** 1086 Cypress Ave Ridgewood Queens

WANTED EXP OPERATORS ON JACKETS
Complete garment. Steady work — nice working conditions Union Shop
ANDY SPORTSWEAR
233 Powell St. Bklyn. Call 498-2779

MALE - FEMALE

OPERATORS FINISHERS
Male or Female — on ladies coats Call or apply in person **COLLETTA FASHIONS** 66 Willow Ave Hoboken, NJ (201) 656-6391 — John Sciancale Pore

SPAG'S
LUNCHEONETTE
Open Monday - Saturday
6 AM to 6 PM
Fine Foods
Orders To Go
3 WAVERLY PLACE
Madison, New Jersey
201 - 377-9611

APPLES
Pick your own, Durya Farms, Ackertown Rd., Monsey, NY. NY Thruway, Spring Valley Exit, West on Rte 59 to Saddle Rr. Rd. traffic light, left at light to Ackertown Rd. Left again. [914] EL 6-1918.

SERVICE

PAINTING & PAPERHANGING & SANITAS
All Boros
All Work Guaranteed
Call TA 7-6762 (9-2)

PEDRO GUIMONES
401 E. 139th St. Bronx
Floor Scraping & Painting
All Work Guaranteed
Call 589-4517

Is your car giving you troubles?— Come to the Franciamore Brothers, where your car will undergo free inspection by specialists in Mercedes Benz, Alta Romeo, Lancia Fiat and Volkswagen. **Quattroroute Foreign Auto Service,** Inc. 3734 Boston Rd. at Baychester, Bronx — 882-4070

M. Fennessy — general contractors specialists in concrete and masonry carpentry and alterations parking lots driveways and sidewalks concrete or asphalt brick stoops porches steam cleaning painting brick and black work all work personally supervised day or night TA 7-8387

ANTHONY LOFRIA
141-41 78th Road Flushing
Ceramic tile floors walls new, repair bath kitchen marble plaster work. All work guaranteed — free estimates **Call 526-3440**

EMPIRE FLOOR MAINTENANCE
24 Hour Porter Service
Specially equipped for Hospitals Colleges Schools and Office Buildings — Call 723-7878

KARL RASIZZI Contractor
Everything in the Contracting field
All work guaranteed
No Job Too Small or Too Big
160-45 Willets Point Blvd
Call FL 7-8368

PIANO INSTRUCTION
Teacher of Prize-winning Talents. Will accept beginners and advanced students piano harmony technique and interpretation Call OL 1-2622 Mrs. HILSE — 37-38 84th Street, Astoria, L.I.

MARTIN CONTRACTING
We Do Everything
In the Contracting Field
All Work Guaranteed
Free Estimates Given
Call CO 7-2912

REPUBLIC Liquor Store, Inc.
322 Union Avenue, Brooklyn 11, N.Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, vedėjas
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

DARBININKAS

prašo talkos savo skaitytojų, tikėdamas sulaukti naujų skaitytojų, kad galėtų ir toliau išsilaikyti. Prašome paraginti draugus ir pažįstamus laikraštį užsisakyti. Gavus adresą, susipažinimui siunčiamas nemokamai. Prenumerata 7 dol. metam. Naujiem skaitytojam — pirmiem metam 5 dol. Iki šių metų galo tik 2 dol.

Kas suras du naujus skaitytojus, moka už abudu 9 dol., už 3 — 12 dol. metams.

Administracija taip pat prašo **nedelsti atsilyginti už 1967 metus.** Raginimas sudaro nereikalingų **išlaidų. Prašome** pasinaudoti čia pridedama atkarpa.

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221
Siunčiu prenumeratą už 1967 metus.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Siunčiu už prenumeratą $....., aukų $....; Viso $.....

....
(Data) (Parašas)

Rimos ir Juozo Bružinskų
SIUNTINIŲ ĮSTAIGA
siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR. Krautuvėje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietpalčiai. Parūpinami *dolerio krautuvių* kuponai.
370 UNION AVENUE • Telef. EV 4-4952 • Brooklyn N.Y. 11211

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211; STagg 2-4329
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS.
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties.
Home-made Bologna

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

JUOZO MISIŪNO
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

"AIDAS" Radio-T.V. Lab.
94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. HI 1-7747
Spalvuotos ir paprastos TV, radio stereo ir paprasti aparatai, vėsintuvai (air conditioner), magnetofonai (tape-recorder) — taisymas ir pardavimas.
SPAUDOS KIOSKAS
J. BUBLAITIS J. PAŠUKONIS

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK
Inkorporuotas 1863
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
Alfred W. Archibald, President
Šio banko direktorių taryboje yra **Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallna ir adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš $125,000,000.**
Current dividend 5% on all accounts.
Dabar moka **5%** už visų rūšių taupomus pinigus.

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

J. B. Shalins-Salinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest P'way Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. Virginia 7-4499

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditione
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 2BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

Theodore Wolinnin,
Inc.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
Moderniška koplyčia su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRamercy 5-1437

Market 2-5172
BUYUS
FUNERAL HOME
Mario Teixeira, Jr.
Laidotuvių direktorius
426 Lafayette Street
Newark, N.J. 07105
Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios — Oras vėdinamas.

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. — **Tel. TR 6-6434**

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

C. A. VOKET
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y
VI 7-2573

Long Island
statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą, už labai prieinamą kainą. Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

DARBININKAS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Administracija ..... GL 2-2923
Redakcija ..... GL 5-7281

NEW YORKO NAUJIENOS

....**Kun. Algimantas Kezys, S. J.,** lankėsi Darbininko redakcijoje ir papasakojo, kaip jis Chicagoje organizuoja lietuviškų nuotraukų archyvą. Čia jis lankėsi pas dailininkus, fotografuodamas jų kūrinius. Buvo sustojęs Woodhavene pas savo tėvus. Iš New Yorko išvyko į Baltimorę. Kun. A. Kezys yra žinomas fotografas, išleidęs porą nuotraukų albumų ir surengęs savo parodas įvairiuose miestuose.

....**L.B. New Jersey apygardos valdyba** praneša, kad šeštadieninė lietuvių mokykla Elizabeth, N.J., jau pradėjo naujus mokslo metus rugsėjo 16. Iki šiol negalėję įsiregistruoti naujus mokslo metus galės pradėti rugsėjo 23. Valdyba prašo visų tėvų leisti savo vaikučius į šią šeštadieninę mokyklą Elizabeth, N.J. — Šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas.

Kun. A. Kezys, S.J.

Pianistės Julijos Rajauskaitės koncertas įvyks gegužės 4 d. 5:30 v. popiet Town Hall salėje New Yorke. Pianistė gruodžio 3 dalyvaus koncerte Hillside, N.J., Pingry Higsheel. Koncertą rengia New Jersey muzikų sąjunga.

Lietuvos general. konsulo J. Budrio atsiminimai "Kontržvalgyba Lietuvoje" ką tik išėjo iš spaudos. 224 psl. knygoje autorius vaizdžiai apžvelgia kontržvalgybos veiklą Lietuvoje, netrukus po nepriklausomybės atgavimo. Šnipų ir kitų įtartinų asmenų sekimas ir jų kenksmingų siekimų atidengimas skaitytoją sudomina ir pagauna. Kaina 2.50 dol. Šią ir kitas lietuviškas knygas bei plokštees galima įsigyti Darbininko administracijoje: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOJE

New Yorko ir New Jersey Lietuvos vyčių kuopų susirinkimas įvyks rugsėjo 24, sekmadienį, 2:30 val. popiet šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, Elizabeth, N. J. Vadovaus pirm. Alexander Wesey. Programoje pramatomi metiniai naujos valdybos rinkimai. Taip pat bus išklausyta delegatų pranešimai apie metinį vyčių organizacijos seimą, neseniai įvykusį Dayton, Ohio. -F.V.

NAUJAS DAINŲ RINKINYS

Ką tik išleistas naujas lietuviškų dainų rinkinys "SU DAINA". Iki šiol buvusios panašių rinkinių laidos išsibaigusios ar sunkiai berandamos. Naujas rinkinys kišeninio formato, 351 psl., atspausdintas ant gero popieriaus. Dainas surinko Gražina Šimukonienė. Rinkinyje yra 392 populiarios lietuviškos dainos. Platus stovyklose dainuojamų dainų skyrius. Rinkinio kaina 2 dol. Šį naują, patrauklų ir naudingą lietuviškų dainų rinkinį galima įsigyti pas autorę, knygų platintojus ir Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

"Lietuva Brangi" nauja ilgo grojimo plokštelė, kurioje chorų ir solistų įdainuota: Lietuva brangi, Per šilelį jojau, Senas jūrininkas, Apynėli žaliasai, Nemunas, Žibuoklė, Tu prisimink, O tu Joneli, Daina apie Klaipėdą, Lietuviška polka ir Lietus lynojo. Išleista Kanadoje. Kaina 5 dol., persiuntimas 50 c. Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

....**Rosalija, Stanislovo ir Onos Petrušių duktė,** rugsėjo 12 susituokė su George Schmidth Bellrose, N.J. Vestuvių puota įvyko tėvelių rezidencijoje, Richmond Hill, N.Y. Povestuvinei kelionei jaunieji išvyko į Kanadą.

Daiva Audenaitė susituokė su Sigitu Banaičiu rugsėjo 9 Maspetho lietuvių bažnyčioje. Nuotr. R. Kisieliaus

Dvyliktas baltų koncertas Bostone

Baltų Draugija Bostone skelbia dvyliktąjį trijų koncertų sezoną estų, latvių ir lietuvių muzikos meno ir menininkų supažindinimui su platesne Bostono amerikiečių visuomene. Tie žingsniai sunkūs, darbas reikalaujas pasiaukojimo ir ryžto. Tačiau iš kitos pusės, tai yra konkretus darbas, papildinys mūsų pastangom išlaikyti tautinį savitumą ir savo kultūrą įnešti į kitų tautų tarpą. Šviesi ir susipratusi Bostono visų trijų tautų visuomenė vertina bendro darbo reikalingumą ir savo parama sudaro galimybes Baltų koncertų serijų tęsimui.

Dvyliktasis koncertų sezonas prasidės rugsėjo 23 šeštadienį, 8:30 val. vak. Programą išpildys Latvių Liaudies Meno Ansamblis iš New Yorko. Pagrindinis ansamblio instrumentas yra kanklės. Muzika ir dainos, kurias ansamblis atliks, turi pradą 9-tam šimtmetyje ir todėl turi būti artimos tiek latviam, tiek lietuviam, nes tada baltų gentys dar tebegyveno artimą gyvenimą, nesuskilę į ryškias bei skirtingas etnines grupes.

Antrasis koncertas įvyks lapkričio 3, penktadienį, 8:30 val. vak. Programą išpildys estų solistė-sopranas Helmi Betlem iš Toronto. Ši iškili estų dainininkė yra pasižymėjusi vaikam skirtų dainų gilia interpretacija. Helmi Betlem koncertas tikrai klausytojų neapvils.

Trečiasis ir 36-tasis iš eilės koncertas įvyks 1968 balandžio 26, penktadienį, 8:30 val. vak. Programą išpildys iškilusis lietuvių pianistas prof. Andrius Kuprevičius iš Clevelando. Jo sugebėjimai ir vardas mum visiem žinomas, jo kilnia rimtimi pasižymįs kūrinių atlikimas atkuria mumyse didingumo pradą žmogiškos lemties kelyje, atnaujina dvasioje. Neišgirsti Andriaus Kuprevičiaus koncerto reiškia daug prarasti.

Visi koncertai vyks Jordan Hall (netoli Mass. ir Huntington Ave. kampo). Bostoniškiai kviečiami užsisakyti sezoninius bilietus į visus tris koncertus. Bilietai gaunami per šiuos valdybos narius: V. Izbicką, C. Mickūną, L. Švelnį, I. Veitienę, R. Veitienę ir V. Ziaugrą, arba užsisakant telefonu BE 2-8239.

Po latvių koncerto artimiausią šeštadienį įvyks ansamblio narių priėmimas Latvių Tautinės S-gos namuose, 64 Sigourny St., (iš Glen Rd.), Jamaica Plain. Visi maloniai kviečiami dalyvauti ir pabendrauti broliškų tautiečių tarpe.

Vyt. Izbickas.

Mirė dail. Ada Peldavičiūtė-Montvydienė

Rugsėjo 14 d. ryte 10 val. staiga mirė dailininkė Ada Peldavičiūtė-Montvydienė. Mirė kabinete daktaro, pas kurį buvo nuėjusi patikrinti sveikatos.

Velionės staigi mirtis giliai sukrėtė ne tik jos artimuosius, bet ir lietuvių dailininkų šeimą, bei visą lietuvišką visuomenę. Su ja jautriais žodžiais atsisveikinta sekmadienį rugsėjo 17 d., Universal laidotuvių namuose. Pirmadienį pamaldos buvo Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

Baigusi Kauno Meno mokyklą, 1936 išvyko meno studijų gilinti Italijon. Studijavo Florencijos meno akademijoje pas profesorių akademiką Felicitas Carena, kuris vėliau buvo parinktas nutapyti oficialaus popiežiaus Jono XXIII portreto.

Pokario metais Insbruke dalyvavo tarptautinėje parodoje ir susilaukė gražaus įvertinimo austrų spaudoje.

Atvykusi Amerikon su vyru, visą laiką gyveno pačiame New Yorko centre. Čia ji lengvai pasiekė visus muziejus, galerijas. Gyveno gana nuošaliai, dalyvavo tik bendrinėse parodose, šiaip pati nesiryžo surengti parodos, nors ne kartą buvo raginama. Buvo labai kukli, linlinkusi stebėti gyvenimą ir jį emocionaliai vaizduoti savo paveiksluose. Jos tapyba pasižymėjo jautriu teptuko brūkšniu, dramatiniu charakteriu. Kreipė daug dėmesio į koloritą, į paveikslo dinamiką, kompoziciją. Jos išraiškai buvo artimesnė ekspresionizmo kryptis. Tapė peisažus, portretus.

Ada Peldavičiūtė - Montvydienė

Velionė labai mėgo gamtą. Keldavosi anksti rytą, kad miesto parke pasitiktų tekančią saulę, kad išgirstų paukštelių čiulbesį. Tas parkas su savo žalumu visada priminė jai Lietuvą, apie kurią ji nuolat kalbėdavo ir nostalgiškai ilgėdavosi.

Š.m. rugsėjo 14 dieną 10:15 val. ryto New Yorke staiga mirė dail.

Alda Peldavičiūtė-Montvydienė.

Nuliūdime liko vyras Antanas Montvydas, brolis Vytautas Peldavičius, Lietuvoje sesuo Jadvyga ir sesers duktė Audutė.

Emilija Milukienė, mirusi rugs. 11

Woodhaven parduodamas vienos šeimos namas iš 8 kambarių su modernia vonia. Aluminės durys ir langai. Žemės plotas 20x100 be garažo. Arti Forest Parko. Kaina 20.000 dol. Informacijai skambinti vakarais po 6 val. Tel. VI 9-3012.

Ieškoma nuolatinė pardavėja moterų drabužių krautuvei. Dirbti reikia ne visą dieną. Reikia mokėti angliškai. Kreiptis telef. 849-7240.

For sale — Woodhaven, one family, semi-detached, 6 rooms, open porch, large living room, dining room and master bedroom, w/w carpet, tile bath, new 220 electric, low taxes. $19.000. AX 6-7739.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 2-2923

Maloniai kviečiame atsilankyti į

DARBININKO VAKARĄ

SPALIO 8
sekmadienį, 4 v. popiet
ŠV. TOMO PARAPIJOS SALĖJE
88th Street ir Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y.
(Jamaica linijoj išlipti Forest Pkwy. ar Woodhaven Blvd.)

BOSTONO DRAMOS SAMBŪRIO
vaidinama P. Vaičiūno 5 v. pjesė
NUODĖMINGAS ANGELAS
Režisuoja Aleksandra Gustaitienė

Įeinant aukojama 3 dol.
Studentams — 2 dol.
Rezervuotos vietos — 4 dol.

Veiks spaudos kioskas, bus naujų knygų ir muzikos plokštelių

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Elena Kepalaitė, išraiškos šokio menininkė, atidaro savo šokių studiją ir priima mokinius. Informacijos reikalais skambinti vakarais — HI 1-9679.

BOSTONO ŽINIOS

..**Bostono lietuvių dramos sambūris** (režisorė Aleksandra Gustaitienė), vaidina Petro Vaičiūno "Nuodėmingą angelą" rugsėjo 23 Philadelphijoje, Pa., rugsėjo 24 Elizabeth, New Jersey, spalio 8 New Yorke, o Waterbury, Conn. data dar, rodos, nesutarta.

A. a. Andriaus Juozapaičio laidotuvių metu, velionies žmonai pageidaujant, vietoje gėlių, Lietuvių Fondui jo vardu sudėta $308.00.

Komp. Jeronimas Kačinskas pakviestas į Barkley muzikos mokyklą dėstyti dirigavimo. Ta proga mokykla išsiuntinėjo spaudai pranešimą, kuriame duodama J. Kačinsko biografija ir nurodoma jo išeitas mokslas bei iki šiol eitos įvairios pareigos.

Balfo Bostono skyriaus metinis banketas įvyks spalio 1.

P. Viščinio vadovaujamos radijo programos balius įvyks spalio 22.

Izidoriaus Vasyliūno smuiko koncertas įvyks lapkričio 12 d. 3 val. popiet Jordan Hall salėje, Bostone.

PLAUKŲ PAŠALINIMAS
Specialistai — įsikūrę jau 20 metų. Rekomenduoja žymūs odos daktarai ir ligoninės. 41 Winter Street — 7 aukštas, Boston, Mass.; Tel. 426-1340
Miss O'Sullivan

Parengimai New Yorke

Rugsėjo 29 7:30 val. vak. Lietuvių Atletų Klube, Halsey St., Brooklyn, N.Y. Lietuvių Taryba New Yorke šaukia visuotinį susirinkimą. Bus renkama nauja valdyba ir nustatytas 1968 jubiliejinių metų minėjimas New Yorke. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti.

Spalio 1 — sekmadienį — (atkeliama iš spalio 8 d.) — Katalikių Moterų Sąjungos New Yorko - New Jersey apskrities suvažiavimas ir 29-tos kuopos metinė vakarienė Apreiškimo parapijos salėje.

Spalio 8 — Darbininko metinis parengimas šv. Tomo salėje, Woodhaven, N.Y. Bostono Dramos Sambūris suvaidins Petro Vaičiūno 5 v. pjesę "Nuodėmingas angelas". Režisuoja A. Gustaitienė. Pradžia 4 val. popiet.

Spalio 15, sekmadienį — Tylos Bažnyčios minėjimas Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje. Rengia New Yorko katalikių moterų organizacijos.

29 spalio — Kristaus Karaliaus šventė. Rengia Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos New Yorko ir New Jersey skyrius.

Spalio 28 — Korp! Neo-Lithuania rengia metinį balių Travelers Hotel viešbutyje, prie La Guardia aerodromo.

29 spalio — Literatūros vakaras. Rengia Liet. Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas, Knights of Columbus salėje, 86-22 85th St., Woodhaven, N. Y.

Lapkričio 12 — Lietuvių Katalikių Organizacijų Pasaulinės Sąjungos Tarybos atstovių suvažiavimas Waldorf - Astoria viešbutyje, New Yorke.

18 lapkričio — Lietuvos Kariuomenės atkūrimo minėjimas Maspetho parapijos salėje. Rengia New Yorko Ramovės skyrius.

2 gruodžio — Apreiškimo parapijos choro koncertas Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N. Y.

Gruodžio 31 — Naujų Metų sutikimas. Rengia Laisvės Žiburio radijas.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radzivanui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

EXPO 67 vienos savaitės bilietų 4 knygutės parduodamos su didele nuolaida Telefonuoti (516) 486-4572.

Bayside, Queens, ieškoma moteris prižiūrėti paliegusią senutę. Geras atlyginimas už patarnavimą 3-5 d. savaitėj. privatus kambarys. Pageidaujama tarnybos metu nakvoti vietoj. Savaitgaliai laisvi. Informacijai skambinti vakarais po 7 val. Tel. BA 4-0104.

Bay Ridge — 2 room apartment for rent — walk -up — $60.00 — very fine neighborhood — telephone TE 9-2773.